

ingurugela

TXOSTENA

2009-2010

MEMORIA

EUSKO JAURLARITZA

INGURUMEN, LURRALDE
PLANGINTZA, NEKAZARITZA
ETA ARRANTZA SAILA

HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE
ETA IKERKETA SAILA

GOBIERNO VASCO

DEPARTAMENTO DE MEDIO AMBIENTE,
PLANIFICACIÓN TERRITORIAL,
AGRICULTURA Y PESCA

DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN,
UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN

INGURUGELA

ARABA: Baiona, 56-58 01010 Vitoria-Gasteiz

ceida-vitoria@ej-gv.es

BIZKAIA: Ondarroa, 2 4800 Bilbao

ceida-bilbao@ej-gv.es

GIPUZKOA: Basotxiki, 5 20015 Donostia-San Sebastián

ceida-donostia@ej-gv.es

Brinkola auzoa, z/g 20220 Legazpi

ceida-legazpi@ej-gv.es

ÍNDICE

INGURUGELA	2
LÍNEAS PRIORITARIAS DE TRABAJO.....	5
1.- INVESTIGACIÓN Y EXPERIMENTACIÓN	6
1.1. Agenda 21 Escolar: un programa educativo para el desarrollo sostenible.....	7
1.2. Proyectos de investigación	12
2.- FORMACIÓN DEL PROFESORADO.....	16
• GARATU.....	17
• Relación de cursos	19
3.- SENSIBILIZACIÓN.....	23
3.1. Programa Aztertu.....	24
3.2. XVIII Encuentros de Educación Ambiental.....	27
3.3. Centros ambientales.....	28
4.- RECURSOS.....	29
4.1. Recursos didácticos.....	29
4.2. Centros de documentación.....	32
5.- PARTICIPACIÓN Y COORDINACIÓN.....	33
5.1. Coordinación interna.....	33
5.2. Participación en Foros medioambientales de la C A P V.....	35
5.3. Participación en foros de educación ambiental.....	37
6.- ANEXOS.....	40

AURKIBIDEA

INGURUGELA.....	2
LEHENTASUNEZKO LAN LERROAK.....	5
1.- IKERKUNTZA ETA ESPERIMENTAZIOA	6
1.1. Eskolako Agenda 21: Garapen jasangarrirako hezkuntza programa.....	7
1.2. Ikertuntza proiektuak.....	12
2.- IRAKASLEEN PRESTAKUNTZA... ..	16
• GARATU.....	17
• Ikastaroen zerrenda	19
3.- SENTSIBILIZAZIOA.....	23
3.1. Aztertu Programa.....	24
3.2. Ingurumen-hezkuntzako XVIII.Topaketak.....	27
3.3. Ingurumen-zentroak.....	28
4.- BALIABIDEAK.....	29
4.1. Baliabide didaktikoak.....	29
4.2. Dokumentazio guneak.....	32
5.- PARTAIDETZA ETA KOORDINAZIOA.....	33
5.1. Barne Koordinazioa.....	33
5.2. E A Eko Ingurumenari buruzko eztabaidaguneetan partehartzea.....	35
5.3. Ingurumen-hezkuntzako foro ezberdinen partehartzea.....	37
6.- ERANSKINAK.....	40

**INGURUGELA: INGURUGIROAREKIKO IRAKASBIDEEN
HEZKUNTZA IKERKETARAKO IKASTEGLIAK
INGURUGELA: CENTROS DE EDUCACIÓN E INVESTIGACIÓN
DIDÁCTICO AMBIENTAL**

Los centros INGURUGELA fueron creados en 1990. Son centros de apoyo al profesorado y a los centros escolares, destinados a impulsar la educación ambiental en el sistema educativo no universitario.

INGURUGELA ikastegiak 1990ean sortu zituzten. Irakasleei eta ikastetxeei unibertsitateaz kanpoko hezkuntza-sisteman ingurumen-hezkuntza sustatzen laguntzeko sortutakoak dira.

La "Estrategia Ambiental Vasca de Desarrollo Sostenible 2002-2020" del Gobierno Vasco recoge entre otros un compromiso a asumir en el ámbito de la Educación:

Eusko Jaurlaritzaren "Garapen Jasangarriaren EAEko 2002-2020 Ingurumen Estrategian" Hezkuntzak bere gain hartu behar dituen konpromiso batzuk biltzen direla, hala nola:

Implantar la Agenda 21 Escolar en un 50 % de los centros escolares de enseñanza obligatoria para el 2006 y en un 100% para el 2012.

2006. urterako derrigorrezko irakaskuntzako ikastetxeen % 50ean eta 2012rako % 100ean Eskolako Agenda 21 abiaraztea.

Para desarrollar este compromiso el 7 de junio de 2002, se renueva el convenio de colaboración entre el Departamento de Ordenación del Territorio y Medio Ambiente y el Departamento de Educación, Universidades e Investigación.

Konpromiso hau aurrera eramateko 2002ko ekainaren 7an Lurralde Antolamendu eta Ingurumen Sailaren eta Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailaren arteko lankidetzaren hitzarmena berriztu zuten.

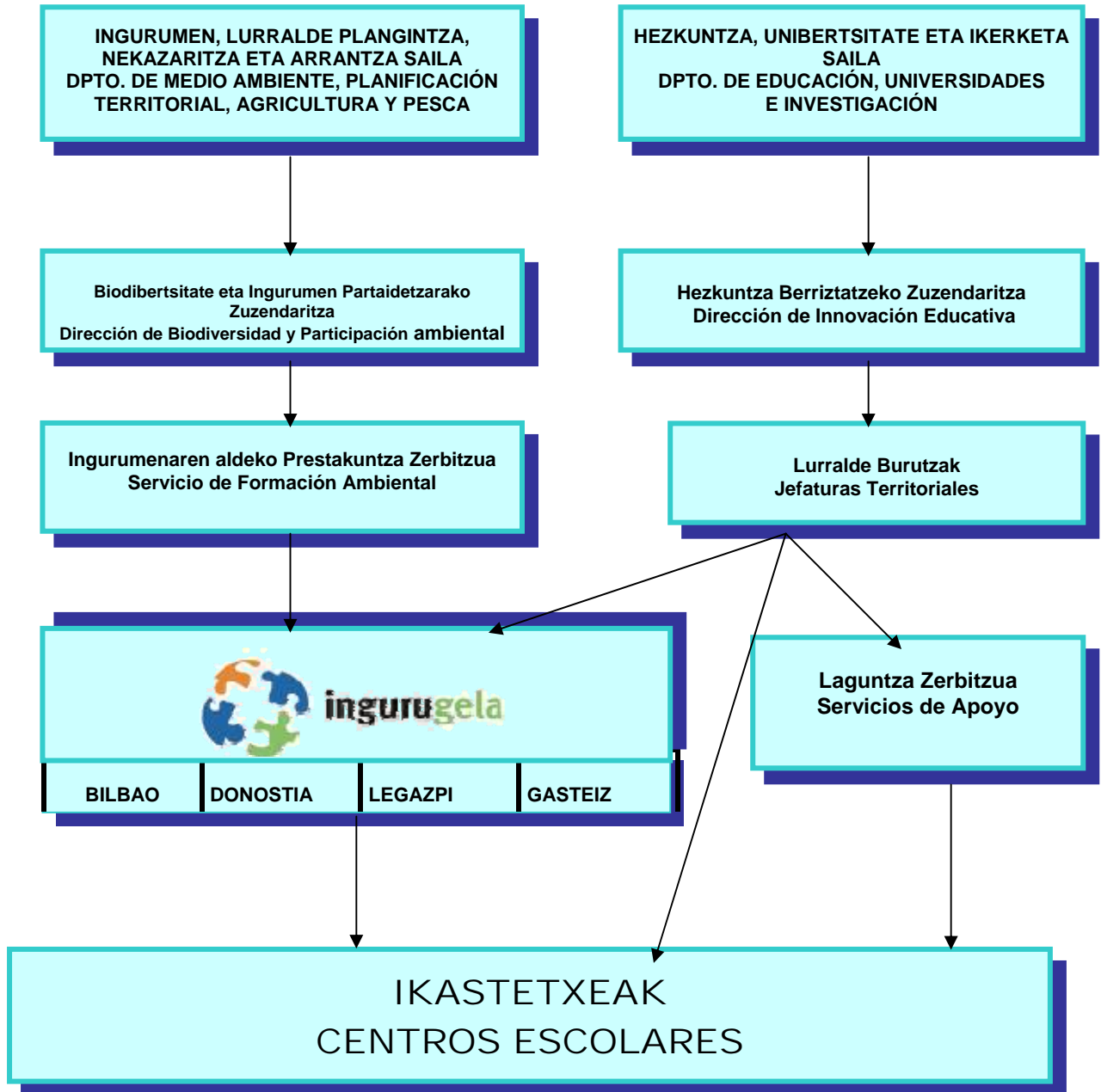
http://www.ingurumena.ejgv.euskadi.net/r49-4152/eu/contenidos/informacion/ceida/eu_981/ceida_e.html

http://www.ingurumena.ejgv.euskadi.net/r49-4152/es/contenidos/informacion/ceida/es_981/ceida_c.html

EGITURA ETA ANTOLAKETA ESTRUCTURA Y ORGANIZACIÓN

La red INGURUGEL A está formada por cinco centros (BILBAO, DONOSTIA, GASTEIZ, LEGAZPI, y URDAIBAI) y 14 profesores/as (12 asesores, 2 colaboradores).

INGURUGELA sarea bost ikastegik (BILBAO, DONOSTIA, GASTEIZ, LEGAZPI, eta URDAIBAI) eta 14 irakaslek osatzen dute (12 aholkulari, 2 kolaboratzaile).

INGURUGELAREN PERTSONALA
INGURUGELA: PERSONAL

Lurralde Territorio	Tokia Lugar	Zuzendaritza Dirección	Aholkularitza/ Asesorías			
			Haur Hezkuntza E. Infantil	Lehen Hezkuntza E. Primaria	BH Natur Zientziak E. Secundaria CCNN	BH Gizarte Zientziak E. Secundaria CCSS
Araba	Vitoria-Gasteiz	Ane Galarza			Jokin Lapatza	
Bizkaia	Bilbao	Asun Fernández	Maite Gracia	Joseba Etxebarria José Manuel Gutierrez	Angélica San Martín Joseba Martinez	Jose Ignazio de Guzman
Gipuzkoa	Donostia-San Sebastián	Angel Cantera			Arantza Etxarri	
	Eibar				Lourdes Ortiz de Guzman	
	Legazpi			Edurne Huesa	Joxean Auzmendi	

LEHENTASUNEZKO LAN LERROAK

LÍNEAS PRIORITARIAS DE TRABAJO

El trabajo anual se organiza tomando como base el Programa de Educación Ambiental suscrito y aprobado por los Departamentos de Educación, Universidades e Investigación y Medio Ambiente y Ordenación del Territorio según Orden del 22 de junio de 1998 (BOPV del 1 de Octubre).

Urteko lana Ingurumen-hezkuntzarako Programaren jardura-ildo nagusietan oinarritzen da, zeintzuk Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa eta Ingurumen eta Lurralde Antolamendu Sailek 1998ko ekainaren 22ko Aginduaren (urriaren 1eko EHAA) bitartez onartu eta izenpetu zituzten.

1 Investigación y experimentación

La principal finalidad de esta línea es impulsar la innovación en educación ambiental, promoviendo proyectos, proporcionando recursos e investigando en colaboración con los centros.

1 Ikerkuntza eta esperimendazioa

Lan lerro honen helburua ikastetxeetan ingurumen-hezkuntzarekiko berrikuntza sustatzea da eta hori lortzeko, proiektuak gauzatu, baliabideak eskaini eta ikastetxeekin elkar lan eginez Ikerkuntza proiektuak bultzatzen ditugu.

2 Formación del profesorado

La actualización de la práctica docente y la mejora de los procesos de enseñanza-aprendizaje requieren el análisis crítico y la formación, individual y de equipo, para cuyo fin organizamos anualmente el plan de formación.

2 Irakasleen prestakuntza

Irakasleen jardute hezitzaileak gaurkotzeko eta gelako irakas-ikaskuntza prozesuak aberasteko, norbanako nahiz taldeko analisi kritikoa eta berrikuntza bultzatuko dituen prestakuntza programa eratzen eta garatzen dugu urtero.

3 Sensibilización

Conocer los problemas ambientales, tomar conciencia y despertar la preocupación y cuidado sobre el medio son los objetivos de los programas de sensibilización Aztertu y de los Encuentros de Educación Ambiental.

3 Sentsibilizazioa

Ingurumenaren egoeraren arazoak ezagutzea, kontzientzia hartzea eta ardura suspertzea dira sentsibilizazio programen helburuak, horien artean Aztertu programa eta Ingurumen-hezkuntzako Topaketak.

1 Ikerkuntza eta esperimantazioa

Investigación y experimentación

Favorecer la innovación educativa es uno de los principales objetivos que se desarrolla mediante el programa de **Agenda 21 Escolar**.

La puesta en marcha de este programa y la asesoría conlleva motivación inicial para que los centros presenten proyectos, análisis de las necesidades, oferta de formación específica y seguimiento periódico del proyecto.

Berrikuntza sustatzea helburu nagusia da. Horretarako **Eskolako Agenda 21** programa garatzen da.

Programa abiarazteko eta gauzatzeko aholkularitzak honako hauek eskatzen ditu: ikastetxeen hasierako motibazioa proiektuak aurkezteko, premiak aztertzea, prestakuntza berezia burutzea eta aldiroko jarraipena egitea.

1.1 Agenda 21 Escolar: un programa educativo para el desarrollo sostenible

Eskolako Agenda 21: Garapen iraunkorreko hezkuntza programa

1.2 Proyectos de investigación

Ikerkuntza proiektuak

1.1 Eskolako Agenda 21: Garapen iraunkorraren hezkuntza programa

Agenda 21 Escolar: un programa educativo para el desarrollo sostenible

Este programa tiene tres objetivos:

- la gestión sostenible de los recursos del centro y del entorno,
- la innovación curricular,
- la cultura de la participación.

Los centros educativos, los Ayuntamientos y los Departamentos de Medio Ambiente, Planificación Territorial, Agricultura y Pesca e Investigación del Gobierno Vasco son las instituciones implicadas y participantes en el programa.

Los centros escolares realizan sus propias Agendas 21 Escolares, además en colaboración con otros centros de su misma localidad o comarca participan en las Agendas 21 Locales. Se trabaja sobre un aspecto ambiental previamente acordado y a los ayuntamientos se llevan propuestas de mejora.

462 centros escolares han participado en el **Proyecto de Agenda 21 Escolar** mediante la convocatoria de subvenciones a centros escolares no universitarios ubicados en la Comunidad Autónoma del País Vasco para el desarrollo de programas de educación para la sostenibilidad.

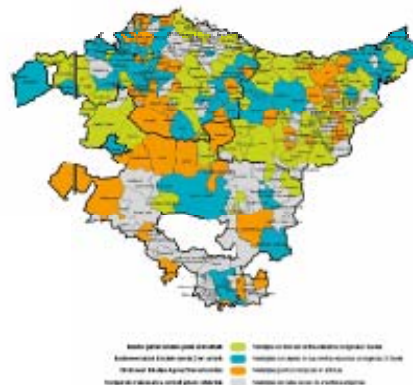
Hiru helburu ditu programa honek:

- baliabideen kudeaketa iraunkorra (ikastetxekoa eta ingurukoa),
- curriculumaren berrikuntza,
- parte hartze kultura.

Partaideak eta bultzatzaileak, Ikastetxeak, Udalak, eta Eusko Jaurlaritzaren Ingurumen, Lurralde Plangintza, Nekazarita eta Arrantza eta Lurralde Antolamendu Saila eta Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila dira.

Ikastetxe bakoitzak bere Eskola Agenda 21a propioa du, baina horrez gainera herri bateko ikastetxe guztiek herri horretako Tokiko Agenda 21ean parte hartzen dute. Guztien artean hitzartutako gai edo ingurumen-aspektu baten inguruan azterketa egiten dute eta udalari hobetze-proposamenak helarazten dizkiote.

462 Ikastetxek Iraunkortasunerako hezkuntza-programak garatzeko Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeei diru-laguntzen **Eskolako Agenda 21 proiektu** konbokatorian parte hartu dutelarik.

Coordinación

Con los coordinadores del proyecto se han realizado reuniones periódicas para el intercambio de experiencias, la investigación de metodologías e instrumentos y la elaboración de recursos para la aplicación y evaluación.

Además hay una coordinación on-line a través de estas plataformas:

<http://www.elkarrekin.org/>

<http://www.emintegi.net/>

Koordinazioa

Proiektuaren koordinatzaileekin aldiroko bilerak garatu dira, helburu hauekin: esperientzien trukaketa, metodologia eta tresnen ikerketa eta baliabideak lantzea, proiektua aplikatzeko eta ebaluatzeko.

Beste aldetik, plataforma hauen bidez on-lineko koordinazioa egiten da:

<http://www.elkarrekin.org/>

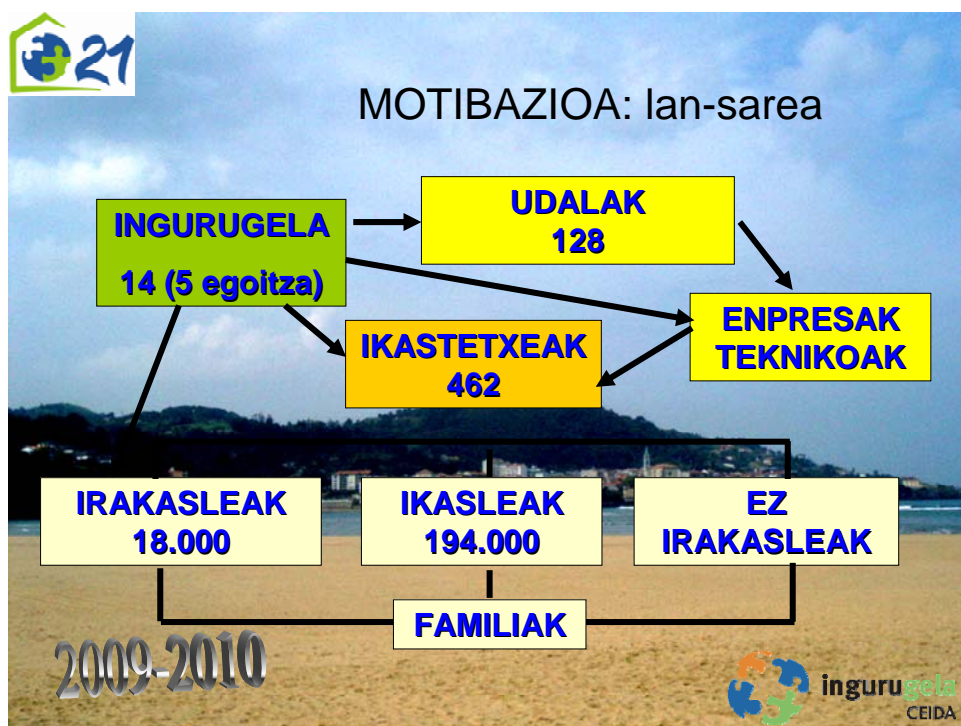
<http://www.emintegi.net/>

La lista de centros que han desarrollado la AE21 puede consultarse en el anexo 1.

El programa se ha desarrollado en 462 centros escolares de 128 municipios.

EA21 en partaideen zerrenda 1. eranskinean dago.

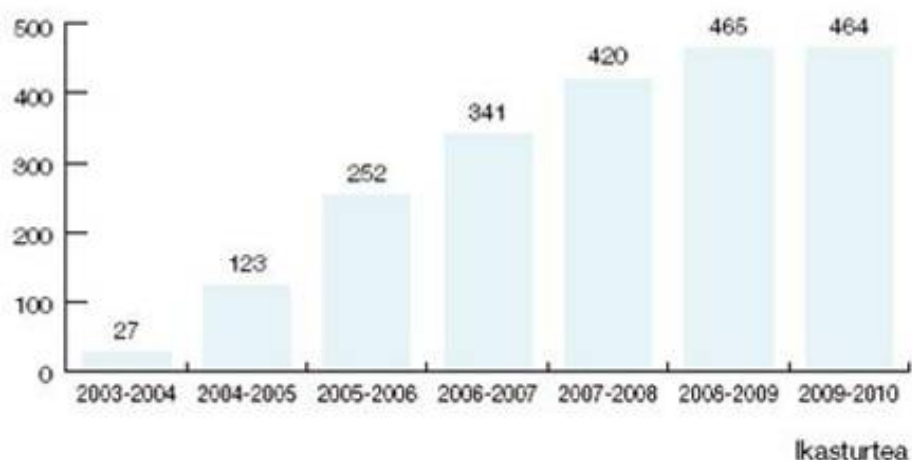
Ikasturte honetan programa hau 128 udaleko 462 ikastetxeetan garatu da.

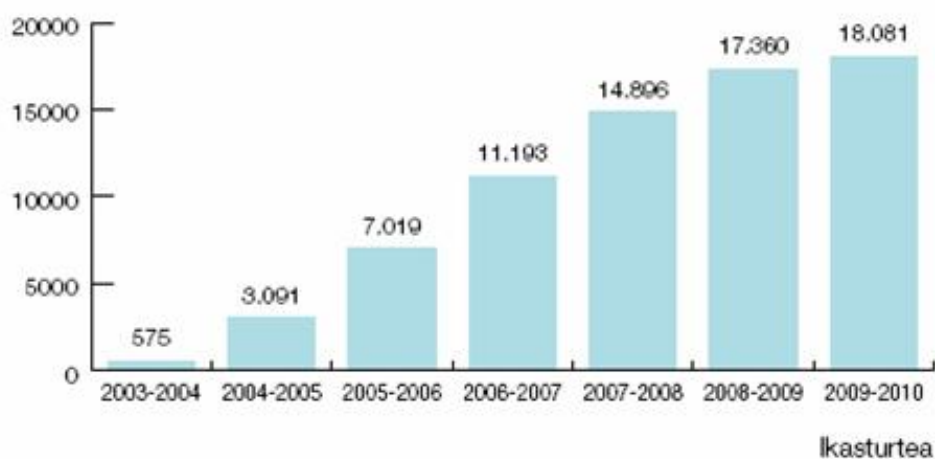
ESKOLAKO AGENDA 21					
2009-2010					
LURRALDE TERRITORIO	HERRIAK MUNICIPIOS	PUBLIKOAK		PRIBATUAK ETA BESTEAK PRIVADOS Y OTROS	IKASTETXE KOPURUAK Nº DE CENTROS
		LH EP	DBH ESO		
ARABA	12	16	11	25	52
BIZKAIA	60	75	69	90	234
GIPUZKOA	56	73	35	68	176
C.A.P.V.	128	164	115	183	462

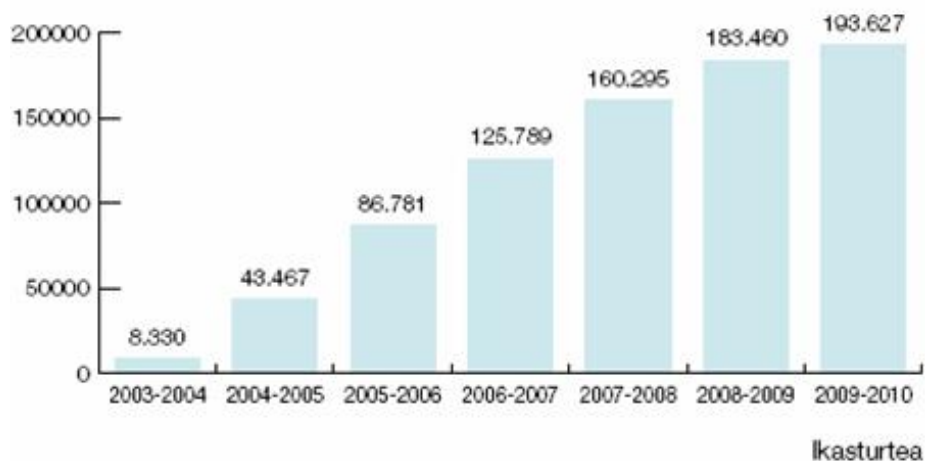
• **ESKOLAKO AGENDA ZIKEN DAUDEN IKASTETHEAK**

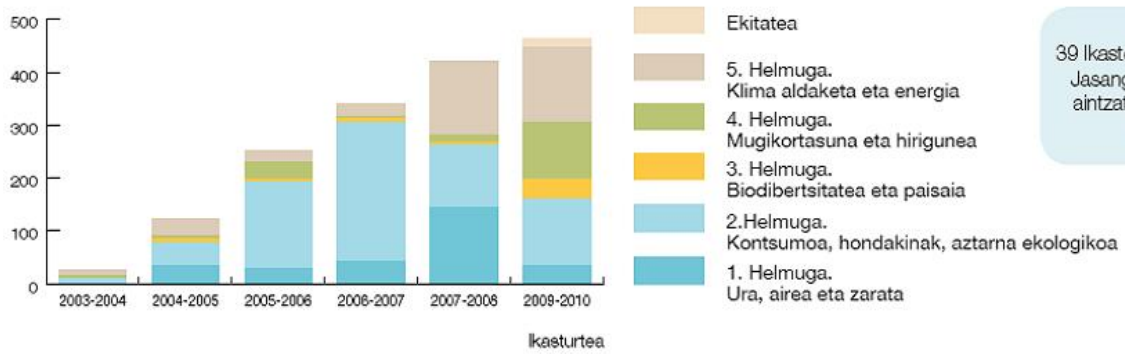
• **PARTE HARTZEN DUTEN IRAKASLEAK**

• **PARTE HARTZEN DUTEN IKASLEAK**

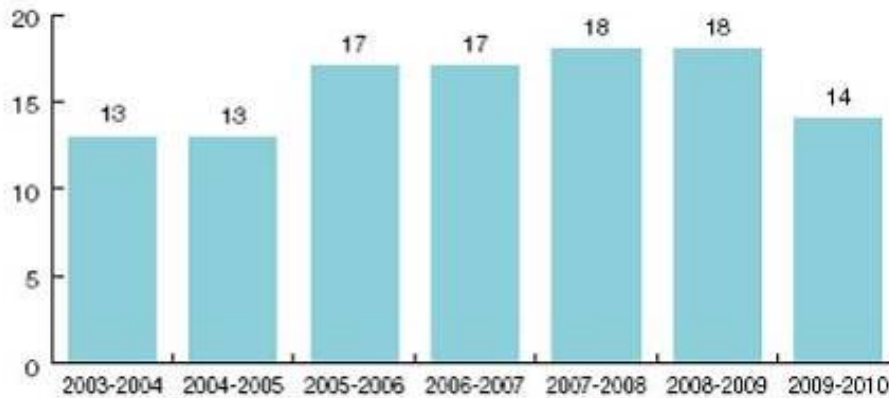

• LANBUTAHO GAIAK

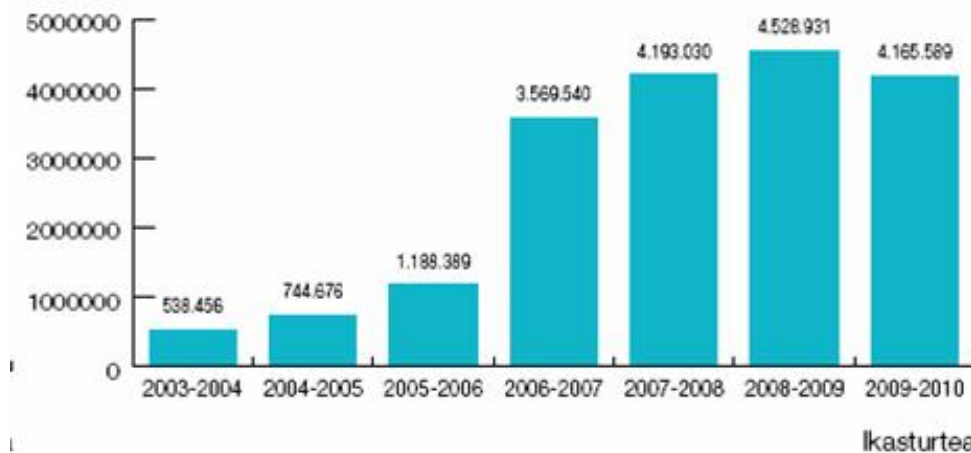
39 ikastetxeek "Eskola Jasangariarentzat" aintzatespena jaso dute

• INGURUGELAHO LANGILEAK

INGURUGELA: Hezkuntza saileko pertsonala ingurumen eta didaktika aholkularitzarako. Ikasturtea

• EUSKO JAURLARITZAHO ESKOLAHO AGENDA 21 GARATZERA ZUZENDUTAHO AURREKONTUA

*Datu hauetan hasierako inskripzioa kontutan hartu dugu. 2 ikastetxek uko egin zuten. En estos datos aparece la inscripción inicial de los centros. 2 centros renunciaron.

1.2 Ikertuntza proiektuak

Proyectos de investigación

1.2.1 Reconocimiento “Escuela hacia la sostenibilidad”

Se ha realizado la tercera convocatoria del reconocimiento “Escuela Sostenible” a la que se han presentado 25 centros.

Los 39 centros reconocidos en los cursos anteriores han seguido desarrollando los objetivos propuestos para la red IRAES 21 centrándose en los siguientes aspectos:

- Realización de visitas entre alumnado de los comités Ambientales de centros cercanos o circunstancias similares.
- Apertura de ámbitos de participación para el alumnado en dos espacios: emintegi y Confint 2010.
- Realización de los primeros contactos ante la propuesta de crear una red estatal de redes de centros sostenibles.

Se valoran positivamente las acciones llevadas a cabo, aunque es mejorable el número de centros participantes en ellas.

Para el próximo curso se plantea:

- Fomentar las sinergias entre los reconocidos como “Centros sostenibles”.
- Impulsar el aprendizaje de la comunidad educativa, por medio de la cooperación.

Eskola jasangarriaren agiria

“Eskola Jasangarria” agiria lortzeko hirugarren deialdia zabaldu da eta 25 ikastetxe aurkeztu dira.

Aldez aurretik errekonozitutako 39 ikastetxek IRAES 21eko helburuak garatzen joan dira arlo hauetan bereziki:

- Ikastetxeetako Ingurumen Batzordeko ikasleen arteko bisitak eman dira, ikastetxe hurbil edo egoera antzekoan zeukatenean artean.
- Ikasleentzako partehartzeko bi eremu zabaldu dira: emintegi eta Confint 2010.
- Estatu mailan ikastetxe jasangarrien sareen sare bat osatzeko lehendabiziko kontaktuak egin dira.

Egindakoa ondo baloratzen da, nahiz eta zentro partehartzaileen kopurua hobetzeko tarte izan.

Hurrengo ikasturterako zera planteatzen da:

- “Eskola Jasangarria” agiria duten ikastetxeen arteko sinergiak bultzatzea.
- Hezkuntza komunita-tearen ikaste prozesua bultzatzea kooperazio-aren bidez.

1.2.2 CONFINT 2010. Conferencia Internacional Infanto-Juvenil Brasil 2010: Cuidemos el Planeta

Los Ministerios de Educación y Medio Ambiente de Brasil lanzan una invitación a todos los países a participar de la Conferencia Infanto-Juvenil Brasil 2010: Vamos cuidar do planeta. Brasilia, 5/10 junio de 2010. En el País Vasco, la red IRAES 21 asume el reto de participar en ella.

Se organizaron Conferencias Escolares en las que tomaron parte 12 centros y 1.200 alumnos y alumnas.

Posteriormente, el 20 de abril, se celebró 1ª Conferencia de Jóvenes de Escuelas Sostenibles de Euskadi: Cuidemos el planeta. Participaron 60 chicos y chicas de los 12 centros y la jornada culminó con la redacción de la Carta de Responsabilidades de los Jóvenes de Euskadi: Cuidemos el Planeta.

Confint 2010. Nazioarteko Haur-Gazteen Konferentzia Brasil 2010: Vamos cuidar do planeta

Brasilgo Hezkuntza eta Ingurumen Ministerioek herrialde guztiei gonbidapen bat luzatzen die Brasilian, 2010eko ekainaren 5etik 10era Haur-Gazteen Nazioarteko-Brasil 2010: Vamos cuidar do planeta” konferentzian parte hartzeko. Euskal Autonomia Erkidegoan, IRAES 21 sareak erronka hau hartzen du bere gain.

Eskola Konferentziak antolatu ziren 12 ikastetxe eta 1.200 ikasle parte hartu dutelarik.

Gero, apirilaren 20an, Euskadiko Eskola Jasangarrien Gazteen 1. Konferentzia: Zain dezagun planeta, ospatu zen. 60 ikaslek eta 12 ikastetxek parte hartu zuten eta jardunaldia Euskadiko Gazteen Erantzukizun Gutuna: Zain dezagun planeta erredakzioarekin bukatu zen.

1.2.3 Foro Joven “Ríos para vivirlos”

En octubre de 2009 12 alumnos y alumnas de ESO de Álava y otros muchos jóvenes representantes de la cuenca del Ebro se reunieron en Zaragoza con las instituciones responsables de la gestión del agua, con el fin de examinar las propuestas que se presentaron el curso anterior para la mejora de la cuenca .

Las instituciones informaron sobre las iniciativas puestas en marcha y los jóvenes explicaron el grado de cumplimiento de los compromisos adquiridos.

“Bizitzeko ibaiak” gazte foroa

2009ko urrian, Arabako DBHko 12 ikasle eta Ebro arroko gazteen beste ordezkari asko uraren kudeaketaz arduratzen diren erakundeekin batzartu ziren Zaragozan, aurreko urtean arroaren egoera hobetzeko aurkeztu ziren proposamenak berraztertzeko.

Erakundeek martxan jarri diren ekimenen berri eman zuten eta gazteek ibaien defentsarako hartutako konpromisoak zein mailatan betetzen ari diren azaldu zuten.

2 Irakasleen prestakuntza

Formación del profesorado

Los cursos de formación están dirigidos al profesorado de todas las etapas educativas y son de tres tipos:

- *Cursos del programa GARATU, cuyo objetivo es facilitar al profesorado el marco innovador necesario para incluir la perspectiva ambiental en su práctica docente.*
 - *Cursos Zonales o seminarios, destinados a cubrir necesidades detectadas en cada una de las provincias o en entornos concretos.*
 - *Cursos en Centros, destinados al profesorado de un mismo centro para poner en práctica proyectos concretos de educación ambiental.*
- *Ingurumen hezkuntzako ikastaroak etapa guztietako irakasleei zuzendurik daude, hiru motakoak izanik:*
 - *GARATU programako ikastaroak, Ingurumen-hezkuntzaren ikuspuntu berrien xedeak irakasleei adierazteko.*
 - *Eskualdeko ikastaroak edo mintegiak, eskualde bakoitzean sumatzen diren irakasleen beharrei erantzuteko.*
 - *Ikastetxeetako ikastaroak, klaustroei edo irakasle talde zabalei zuzendurikoak. Ingurumen-hezkuntzazko proiektuak praktikan ipintzeko.*

- **GARATU**

- **Agenda 21 Escolar**

Este curso de 50 horas ha tenido dos partes; una teórica con liberación, de 30 horas en horario lectivo y otra práctica.

En la fase teórica se trata de conocer las fases metodológicas (motivación, diagnóstico, plan de acción, desarrollo y evaluación) y los recursos didácticos de la Agenda 21 Escolar.

En las sesiones de coordinación mensuales se dan pautas para explorar formas de integrar los contenidos locales en el currículo y desarrollar las competencias participativas del alumnado y de la comunidad educativa.

- **Agenda 21 Escolar: on line**

Curso de 50 horas, realizado mediante Internet, cuyo objetivo es integrar los contenidos locales en el currículo y desarrollar las competencias del profesorado para la dinamización y puesta en marcha de las A21E.

- **Eskola Agenda 21**

50 orduko ikastaro honek, bi parte eduki ditu, bata liberazioduna 30 ordukoa eta bestea praktikoa.

Aste trinkoan Eskola Agenda 21eko fase metodologikoak ezagutu (motibazioa, diagnosia, ekintza-plana, jarduerak eta Ebaluazioa) eta praktikan ipintzeko bideak eskaini dira.

Gero hileroko koordinazio bileretan herri-ingurumenaren datu eta ezaugarriak curriculumean txertatzeko eta ikasleagoaren partaidetza gaitasunak garatzeko teknikak eta bideak aurkitzeko iradokizunak eta materialak landu dira.

- **Eskola Agenda 21: on line**

50 orduko ikastaroa, Internet bidez egiteko. Helburua: herri-ingurumenaren datu eta ezaugarriak curriculumean txertatzeko eta EA21 proiektua burutzeko irakasleen gaitasunak garatzea.

• GARATU

Cursos on line

Cursos de 20 horas, realizado mediante Internet, cuyo objetivo es integrar un tema con los contenidos del currículo y desarrollar las competencias del profesorado para la dinamización y puesta en marcha de las A21E.

On line ikastaroak

20 orduko ikastaroak, Interneten bidez egitekoak. Helburua gai baten inguruan curriculumean txertatzeko eta EA21 proiektua burutzeko irakasleen gaitasunak garatzea da.

-Introducción a la Agenda 21 Escolar (euskera y castellano)

-Residuos y Agenda 21 Escolar (euskera)

-Biodiversidad y Agenda 21 Escolar (euskera)

-Agua y Agenda 21 Escolar (euskera)

- Alfabetización ecológica (euskera)

-Energía y Agenda 21 Escolar (euskera)

-Cambio climático y Agenda 21 Escolar (euskera)

-Movilidad y Agenda 21 Escolar (euskera)

-Educación Infantil y Agenda 21 Escolar (euskera)

-Eskolako Agenda 21erako sarrera (euskaraz eta gaztelaniaz)

-Hondakinak eta Eskolako Agenda 21 (euskaraz)

-Biodibertsitatea eta Eskolako Agenda 21 (euskaraz)

-Ura eta Eskolako Agenda 21 (euskaraz)

- Alfabetatze ekologikoa (euskaraz)

-Energia eta Eskolako Agenda 21 (euskaraz)

-Klima aldaketa eta Eskolako Agenda 21 (euskaraz)

-Mugikortasuna eta Eskolako Agenda 21 (euskaraz)

-Haur Hezkuntza eta Eskolako Agenda 21 (euskaraz)

<http://www.egaratu.net/>

- **Ikastaroen zerrenda**
Relación de cursos

PROGRAMA GARATU ON-LINE	ORDU	IKASLE
Ura eta Eskolako Agenda 21: online	20	13
Eskolako Agenda 21: on-line	40	11
Eskolako Agenda 21: sarrera on-line	20	16
Introducción a la Agenda 21 Escolar: on-line	20	9
Hondakinak eta Eskolako Agenda 21 on-line	20	14
Biodibertsitatea eta Eskolako Agenda 21 on-line	20	25
Klima aldaketa eta Eskolako Agenda 21 on-line	20	16
Cambio climático y Agenda 21 Escolar on-line	20	13
Alfabetatze ekologiko I: on-line	20	18
Haur Hezkuntza eta Eskolako Agenda 21 on-line	20	29
Aztarna ekologikoa eta Eskolako Agenda 21 on-line	20	6
Mugikortasuna eta Eskolako Agenda 21 on-line	20	20
Energia eta Eskolako Agenda 21 on-line	20	21
Energia y Agenda 21 Escolar on-line	20	20

ARABA

ESKUALDEKO PROGRAMA PROGRAMA ZONAL		
Agenda 21 Escolar	10	5
Taller Agenda 21 Escolar: cambio climático y movilidad	10	12
Biodibertsitatea Aiaran	6	12

BIZKAIA

PROGRAMA GARATU	ORDU	IKASLE
Eskolako Agenda 21 (Bilbao)	50	22
Agenda 21 Escolar (Bilbao)	50	23
Eskolako Agenda 21 (Gernika)	50	23
IKASTETXEETAN EN CENTROS ESCOLARES	ORDU	IKASLE
Eskolako Agenda 21 Lekeitioko LHI	10	42

GIPUZKOA

PROGRAMA GARATU	ORDU	IKASLE
Eskolako Agenda 21 (Donostia)	50	21
ESKUALDEKO PROGRAMA PROGRAMA ZONAL	ORDU	IKASLE
Ekitatea eta Eskolako Agenda 21	8	26
Energia eta Eskolako Agenda 21	6	12
Kontsumoa eta Eskolako Agenda 21	10	20
Klima aldaketa eta Eskolako Agenda 21	6	30
Milurteko Garapen Helburuak eta Eskolako Agenda 21	8	27
Mugikortasuna eta Eskolako Agenda 21 (Goierrri)	10	27
Mugikortasuna eta Eskolako Agenda 21 (Irun)	6	14
Mugikortasuna eta Eskolako Agenda 21 (Urola Kosta)	6	21
Ekitatea eta Eskolako Agenda 21	8	26
Ura eta Eskolako Agenda 21	6	6

*Taula hauetan gutxienez 4 ordu dituzten ekintzak agertzen dira.

*En estas tablas aparecen actividades de al menos 4 horas.

	Jarduera kopurua Nº de actividades	Ordu kopurua Nº de horas	Irakasle kopurua Nº de participantes
GARATU			
ARABA	-	-	-
BIZKAIA	3	150	68
GIPUZKOA	1	50	21
OSOA	4	200	89
GARATU ON-LINE			
ARABA	1	20	13
BIZKAIA	9	200	146
GIPUZKOA	3	60	61
OSORA	13	280	207
ESKUALDEKO PRESTAKUNTZA			
ARABA	3	26	29
BIZKAIA	14	28	256
GIPUZKOA	10	74	209
OSORA	27	128	494
IKASTETXEKO PRESTAKUNTZA			
ARABA	3	5	22
BIZKAIA	10	24	316
GIPUZKOA	33	103	843
OSORA	13	29	338

2009-2010 IKASTAROAK			
	KOPURU ACTIVIDADES	ORDU HORAS	PARTAIDE PARTICIPANTES
ARABA	7	51	64
BIZKAIA	36	402	786
GIPUZKOA	47	287	1134
OSORA TOTAL	90	740	1984

*Formazio ekintzak guztira

*Total de actividades de formación

3 Sentsibilizazioa

Sensibilización

Conocer los problemas ambientales, tomar conciencia y despertar la preocupación y cuidado sobre el medio son los objetivos del programa de sensibilización AZTERTU.

Además para facilitar el intercambio de experiencias entre las personas interesadas en la Educación Ambiental en el marco de la Estrategia Ambiental Vasca de Desarrollo Sostenible (2002-2020) el 23 de abril del 2009 se han celebrado en Bilbao los XVIII Encuentros de Educación Ambiental.

Ingurumenaren egoeraren arazoak ezagutzea, kontzientzia hartzea eta arduraren suspertzea dira AZTERTU sentsibilizazio programaren helburuak.

Gainera, Ingurumen-hezkuntzan lan egiten duten pertsonen esperientziak trukatzeko eta Garapen Iraunkorraren Euskal Ingurumen Estrategiaren barruan (2002-2020) Bilbon, 2009-ko apirilaren 23an XVIII. Ingurumen Hezkuntzaren Topaketak egin dira.

3.1. Programa Aztertu

Aztertu Programa

3.2. XIX Encuentros de Educación Ambiental

Ingurumen-hezkuntzako XIX. Topaketak

3.3. Centros ambientales

Ingurumen-zentroak

3.1. Azertu Programa Programa Azertu

El programa Azertu recoge dos campañas de sensibilización sobre el estado medioambiental de nuestra costa (Azterkosta) y nuestros ríos (Ibaialde). Están dirigidas a centros escolares y a la ciudadanía. Los resultados de las observaciones realizadas por los grupos que participan se han recogido en sendos informes.

Azertu programan gure itsasertzaren (Azterkosta) eta ibaien (Ibaialde) ingurumen-egoerari buruzko sentsibilizazio-kanpainak biltzen dira.

Kanpaina hauek ikastetxeei eta hiritar guztiei zuzentzen zaizkie eta parte hartzen duten taldeek egindako behaketen emaitzak txosten banan jaso dira.

INGURUGELA junto con el Servicio de Formación Ambiental ha coordinado el diseño y la elaboración de los materiales de las campañas.

INGURUGELAK Ingurumen Prestakuntza Zerbitzatuarekin batera kanpainetarako materialen diseinua eta egitea koordinatu du.

En cada una de las campañas se ha realizado salidas para observar la situación del entorno. Se ha trabajado con dos niveles de dificultad: básico y científico

Kanpaina bakoitzean ingurunearen egoera aztertzekeo ibilbideak egin ziren. Behaketa bi zailtasun mailatan burutu zirelarik: oinarrizkoa eta zientifikoa.

Las campañas se han complementado con exposiciones itinerantes, con dos obras de guiñol en los centros escolares y con sendos concursos.

Kanpainak erakusketa ibiltariekin, ikastetxeetan egiten diren bi txotxongiloen ekitaldiekin eta lehiaketekin osatu dira.

En febrero se han entregado, los premios del concurso de pintura, cuentos y fotografía de la edición anterior en un acto celebrado en el Aquarium de Donostia-San Sebastián.

Otsailean iazko marrazki, ipuin eta argazki lehiaketan parte hartu zutenei sari banaketa egin zitzaizen Donostia-San Sebastianeko Aquariumean.

- **Azterkosta**

La campaña Azterkosta 2009 se realizó en octubre y noviembre; en ella se analizaron los usos y la calidad del agua, los vertidos y los residuos que contaminan la costa. También se realizó una salida guiada con responsables de los grupos para conocer mejor las características de la campaña. Las salidas fueron el 2 y 3 de octubre a Bermeo (Torre Ercilla y ballenero "Aita Guria").

Azterkosta 2009 kanpaina urrian eta azaroan burutu zen, itsasertzaren erabilpenak, itsasertzeko uraren kalitatea, isurketa kutsatzaileen iturriak eta metatzen diren hondakinak aztertuz. Taldeko arduradunekin irteera gidatua egin zen kanpainaren ezaugarriak hobeto ezagutzeko. Irteerak urriaren 2an eta 3an izan ziren Bermeora (Ercilla Dorretxea eta "Aita Guria" baleontzia).

- **Exposición de Azterkosta**

Las exposiciones itinerantes que muestra el estado de nuestras costas, han estado en centros educativos y culturales, en régimen de préstamo semanal.

- **Azterkosta Erakusketa**

Gure kostaldeko egoera adierazten duten erakusketa ibiltariak astebeteko maileguan egon dira ikastetxee eta kulturetxeetan.

- **Guiñol "Itsas minez"**

Esta obra de guiñol se ha representado con subvención en 35 centros educativos de Educación Infantil y Primaria.

- **"Itsas minez" txotxongiloa**

Txotxongiloen ekitaldi hau Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako 35 ikastetxeetan antzestu da.

PARTAIDETZA-PARTICIPACIÓN				
	ARABA	BIZKAIA	GIPUZKOA	GUZTIRA
Talde kopurua	-	47	26	73

AZTERKOSTA 2009	Pertsona kopurua Número de personas
Datuen bilketa / Recogida de datos	2995
Haur Hezkuntza / Educación infantil	1680
Itsasminez	3400
Lehiaketa / Concurso	1444
Arduradunen ibilbidea/Itinerario de responsables	48
OSORA/TOTAL	9567

- **Ibaialde**

La campaña se ha realizado en abril y mayo. En ella se ha analizado la situación ambiental de nuestros ríos, identificando las consecuencias de la acción humana.

Como todos los años al profesorado se le han facilitado materiales y orientaciones didácticas para trabajar los ecosistemas fluviales. También, se han realizado dos salidas guiadas con responsables de los grupos para conocer mejor las características de la campaña. 12 y 13 de marzo a las minas de Arditurri y Luberrri (Oartzun).

Kanpaina apirila eta maiatzean burutu zen, ibaien ingurumen-egoera aztertzeko eta giza-jardueren ondorioak identifikatzeko.

Urtero bezala, irakasleei beharrezko materialak eta orientabideak eman zaizkie, ibai-ekosistemen ikasketak bere gela-jardueretan integratzeko.

Beste aldetik, taldeko arduradunekin bi irteera gidatu egin ziren kanpainaren ezaugarriak hobeto ezagutzeko. Martxoak 12 eta 13 Arditurriko meatzeak eta Luberrira (Oartzunen).

- **Exposición de Ibaialde**

Las exposiciones itinerantes que muestran el estado de nuestros ríos, han estado en centros educativos y culturales, en régimen de préstamo semanal.

- **Ibaialde Erakusketa**

Gure ibaien egoera, adierazten duten erakusketa ibiltariak astebeteko maileguan eskaini zitzaizen ikastetxeei eta kulturetxeei.

- **Guiñol Erreka Mari**

Esta obra de guiñol se ha representado con subvención en 35 centros educativos de Educación Infantil y Primaria.

- **Erreka Mari txotxongiloa**

txotxongiloen ekitaldi hau Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako 35 ikastetxeetan antzeztu da.

PARTAIDETZA-PARTICIPACIÓN				
	ARABA	BIZKAIA	GIPUZKOA	GUZTIRA
Talde kopurua	14	37	30	81

IBAIALDE 2010	Pertsona kopurua Número de personas
Datuen bilketa / Recogida de datos	2971
Haur Hezkuntza / Educación infantil	2200
Erreka Mari antzerkia/ Teatro	3500
Lehiaketa / Concurso	2276
Arduradunen ibilbidea / Itinerario de responsables	48
OSORA/ TOTAL	10995

3.2. Ingurumen-hezkuntzako XIX. Topaketak XIX Encuentros de Educación Ambiental

Los Encuentros se celebran anualmente con el objetivo de que el profesorado y otros agentes dedicados a la educación ambiental intercambien experiencias. El XIX encuentro se ha realizado en el Centro Cultural NIESSEN DE Errenteria, el 7 de Mayo.

Urtero ospatzen ditugun Topaketa hauek, irakasleen eta Ingurumen-hezkuntzan diharduten beste eragileen esperientziak trukatzeko izaten dira. Ikasturte honetan XIX topaketak izan dira, Errenteriako NIESSEN kultur aretoan, Maiatzaren 7an.

En esta jornada, en la que participaron unas 100 personas, se han dado a conocer experiencias escolares de Equidad, Objetivos del Milenio:

- Educación Primaria: CEP San Andres LHI Berrobi.
- Educación Secundaria: Urola Garaia, Tolosaldea y Leinz de Debagoiena.

Conferencia: "La Crisis actual, oportunidad para la Sostenibilidad" (castellano) Jorge Riechmann.

Jardunaldian 100 pertsonak inguruk parte hartu zuten. Han zenbait eskola esperientzia azaldu dira. Esperientziak: Ekitatea / Milurteko Garapen Helburuak:

- Lehen Hezkuntza: Berrobiko San Andres Eskola LHI.
- Bigarren Hezkuntza: Urola Garaia, Tolosaldea eta Leinz Debagoiena.

Hitzaldia: "La Crisis actual, oportunidad para la Sostenibilidad" (gaztelaraz) Jorge Riechmann.

<http://topaketak.blogspot.com/>

3.3. Ingurumen-zentruak Centros ambientales

Uno de los principales objetivos del Departamento de Medio Ambiente, Planificación Territorial, Agricultura y Pesca es la sensibilización ambiental de la ciudadanía, por eso para que el patrimonio natural y cultural se conozca y se proteja se han creado los siguientes equipamientos:

Ingurumen, Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantza Sailaren helburu nagusietako bat herritarren ingurumen-sentsibilizazioa da, eta honetarako Sailak natura eta historia ondarea ezagutzeko eta zaintzeko hurrengo ekipamenduak zabaldu ditu:

- **Ingurugiro Etxea de Azpeitia**
- **Centro de Interpretación de Peñas Negras (Ortuella)**
- **Parque ecológico de Plaiaundi (Irun)**
- **Torre Madariaga (Busturia)**
- **Azpeitiko Ingurugiro Etxea**
- **Peñas Negras-ko Interpretazio Zentroa (Ortuella)**
- **Plaiaundiko Parke Ekologikoa (Irun)**
- **Madariaga Dorretxea (Busturia)**

Estos equipamientos cuentan con personal y exposiciones para realizar itinerarios guiados con los centros escolares.

Se ha colaborado con las personas de estos equipamientos en el diseño y utilización de las exposiciones y en la elaboración de nuevos materiales e itinerarios.

Ekipamendu horietan pertsonala eta erakusketak daude ikastetxeekin ibilbide gidatuak egiteko. Ekipamendu hauetan dauden langileekin elkarlana mantendu da, batez ere erakusketa eta materialen diseinu eta erabileran eta ibilbide berrien prestakuntzan.

4 BALIABIDEAK RECURSOS

4.1 Baliabide didaktikoak

Recursos didácticos

Los recursos didácticos son elementos y medios interesantes para desarrollar la Educación Ambiental. Se ha continuado trabajando en la preparación, publicación y distribución gratuita a los centros de recursos variados.

Hezkuntza-prozesuan Ingurumen-hezkuntza garatzeko elementu lagungarriak dira baliabideak, jarraian azaltzen diren materialak landu, koordinatu eta ikastetxeetan dohainik banatu ditugu.

Revista IHITZA

Durante este curso se han publicado tres nuevos números:

- IHITZA 30 :
Agenda 21 Escolar:
ciudadanía comprometida para el futuro

IHITZA Aldizkaria

Ikasturte honetan ondoko aleak argitaratu dira:

- IHITZA 30:
Eskolako Agenda 21:
etorkizuneko herritar konprometitua

- IHITZA 31:
Natura 2000. Lugares para la vida, lugares para vivir.

- IHITZA 31:
Natura 2000. Bizitzeko eta bizitzarako tokiak

- IHITZA 32:
Los ocho objetivos del milenio

- IHITZA 32:
Milurteko 8 Helburuak

- **Material didaktikoa**
Material didáctico

Se han presentado y distribuido los siguientes materiales. *Jarraian azaltzen diren materialak aurkeztu eta banatu ditugu.*

“Hacia la sostenibilidad escolar” Criterios de calidad en educación para la sostenibilidad.

La publicación establece un sistema de criterios de evaluación que sirva a los centros para autoevaluar su camino hacia la sostenibilidad y también al Ingurugela y a los Departamentos de Educación, Universidades e Investigación y de Medio Ambiente, Planificación Territorial, Agricultura y Pesca para reconocer y discriminar positivamente a los centros con experiencias de calidad en el programa Agenda 21 Escolar.

“Eskolako Jasangarritasunerantz” Jasangarritasuneko hezkuntzarako kalitate irizpideak

Argitalpen honetan Eskolako Agenda 21eko ebaluaziorako irizpide sistema azaltzen da, ikastetxeentzako gogoeta eta autoebaluaziorako laguntza-tresna izan dadin. Ingurugelari eta Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailari eta Ingurumena, Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantza sailari ere lagungarria gertatuko zaio kalitatezko proiektuak bereizteko eta ikastetxeei merezi duten aintzaztapena eman ahal izateko.

Díptico “Agenda 21 Escolar en Euskadi: 2003-2010”

Esta breve publicación recoge resumidamente los objetivos de la Agenda 21 Escolar, las fases de desarrollo y la evolución estadística desde su implantación en 2003 y las claves de coordinación Agenda Local 21 y Agenda 21 Escolar.

Biorriko: “Eskolako Agenda 21 Euskadin 2003-2010”

Argitalpen xume honek laburki azaltzen du Eskolako Agenda 21eko helburuak eta garapen faseak. Baita ere 2003tik hona izan duen bilakaera estatistikoa eta Tokiko eta Eskolako Agenda koordinazio giltzak”.

“IRAUNTXOAK 4. MOVILIDAD”

Este videojuego IRAUNTXOAK: Movilidad es el cuarto de una serie con actividades fáciles de aplicar en la vida diaria por parte del alumnado y que a su vez permite establecer patrones que luego se extrapolan al mundo real.

Este vídeo juego puede ser muy útil dentro del aula ordinaria para afianzar los conceptos y procedimientos impartidos en algunas áreas. Puede ser una actividad muy motivadora y que hace que el alumno o alumna sea partícipe del aprendizaje de una forma activa.

“IRAUNTXOAK 4: MUGIKORTASUNA”

Bideo Joko hau IRAUNTXOAK bildumaren 4 alea da. Ale guztiek eguneko bizitzan burutzen diren ekintza birtual eta erraz batzuen bidez ahalbidetzen dute bizitza errealeko ohitura jasangarriagoak ikasten joatea.

Bideo-jokoa lagungarria izan daiteke alor batzuetako kontzeptuak eta prozedurak finkatzeko. Ekintza motibagarriak bideratzeko baliagarri izan daiteke eta ikaskuntza aktiborako baliabide pedagógico interesgarria da.

Cartel “Carta de responsabilidades de Euskadi: Cuidemos el Planeta”.

Con motivo de la celebración de la Conferencia internacional Infanto-Juvenil, Brasil 2010: Cuidemos el Planeta, se han celebrado conferencias escolares y una conferencia de Euskadi en abril, en Torre Madariaga-Centro de la Biodiversidad de Euskadi donde se acordó la “Carta de Responsabilidades de los Jóvenes de Euskadi y cuyo texto y compromisos recoge el cartel publicado.

Horma Irudia: “Euskadiko arduren eskutitza: planeta zaindu dezagun”

Nazioarteko Haur eta Gazteen Konferentzia, Brasil 2010: “Planeta Zaindu dezagun” ospakizuna dela eta, ikastetxeetan eskola-konferentziak antolatu dira eta Euskadi mailakoa apirilaren egin zen -Madariaga Dorretxean, Euskadiko Biodibertsitate Zentroan. Bertan hitzartu egin zen Euskadiko Gazteen Arduren eskutitza: “Planeta zaindu dezagun” eta horren testu eta konpromisoak hornirudi batean argitaratu ziren.

4.2 Dokumentazio guneak

Centros de documentación

En cada Ingurugela se cuenta con bibliotecas con fondos documentales bibliográficos, informáticos y audiovisuales sobre temas ambientales. Todos los materiales se ponen a disposición del profesorado y otro tipo de usuarios a través de un servicio de préstamo.

Ingurugela bakoitzean dokumentazio-zentro bana dago ingurumenari lotutako gaiet buruzko dokumentazio bibliografikoaz, informatikoz eta ikus-entzunezko osaturikoa. Irakasle eta bestelako erabiltzaileek eskuragarri dute hori mailegu zerbitzuaren bidez.

El catálogo consta de 18.562 registros, siendo el reparto de ejemplares el siguiente:

Bibliografia 18.562 erregistroz osaturik dago, aleen banaketa ondorengoa delarik:

Bilbo	Gasteiz	Donostia	Legazpi	Urdaibai
10.354	5.454	5.011	3.683	3.086

El catálogo se puede consultar en esta web:

Katalogo osoa web honetan kontsulta daiteke:

http://www.katalogoak.euskadi.net/cgi-bin_q81a/bilgunea/O9344/ID08874313?ACC=101

Como en todas las ediciones anteriores, hemos participado junto con otros responsables de centros de documentación del Estado en el "IX Seminario de Centros de Documentación Ambiental y Espacios Naturales Protegidos" celebrado en el CIECEM (Matalascañas, Huelva).

Aurreko edizio guztietan bezala, aurten CIECEM-en (Matalascañas, Huelva) ospatu den "Naturgune Babestu eta Ingurumeneko Dokumentazio-zentroen IX. Mintegia"-n parte hartu dugu, Estatuko beste dokumentazio-zentroen arduradunekin batera.

Fruto del trabajo realizado en los mismos, se ha creado la red RECIDA con la finalidad de promover la coordinación y colaboración entre sus miembros para mejorar el servicio a los usuarios.

Mintegi hauetan egindako lanaren ondorioz, RECIDA sarea sortu dugu, partaideen arteko koordinazioa eta lankidetzaren sustatzea erabiltzaileei ematen zaien zerbitzua hobetzea xedea izanik.

5 **Partaidetza eta koordinazioa**

Participación y coordinación

5.1 **Barne Koordinazioa** **Coordinación interna**

Además de los diversos trabajos que se realizan en cada territorio, algunas actividades requieren una coordinación entre distintos territorios. *Ikastegi bakoitzean egiten diren lanez gain, beste jarduera batzuetarako lurraldeen arteko koordinazioa bermatu behar da.*

La coordinación interna entre directores/as del INGURUGELA y responsables de educación y medio ambiente del Gobierno Vasco es mensual; las reuniones del equipo completo asesores/as son trimestrales.

Se han establecido diversos grupos de trabajo: Convocatorias de subvenciones, revista IHITZA, Aztertu, Plan de Comunicación, Futuro de la Educación Ambiental y Materiales didácticos y se ha sistematizado la dinámica de las reuniones de coordinación.

Ingurumen eta Hezkuntza arduradunak, eta INGURUGELETAKO zuzendarien arteko bilerak hilerokoak dira, aldiz Ingurugelako aholkulari guztienak hiruhilerokoak.

Lan talde ezberdinak antolatu ditugu: Dirulaguntza deialdiak, IHITZA aldizkaria, Aztertu programa, Komunikazio Plana, Ingurumen Hezkuntzaren etorkizuna eta Material didaktikoena eta koordinazioaren dinamika sistematizatu egin da.

La coordinación con la administración educativa ha servido para presentar las líneas de trabajo del INGURUGELA y las necesidades de personal que sus metas y desarrollo de trabajo requieren.

Hezkuntza administrazioarekiko koordinazioak, INGURUGELAREN lan leerroak aurkezteko eta ingurumen hezkuntzaren garapenak eskatzen duen pertsonal beharrak aztertzeke balio izan dute.

La colaboración con Unesco Etxea se ha consolidado. Resultado de ello ha sido la preparación de la Exposición “25 aniversario de la Reserva de la Biosfera de Urdaibai” que se ha expuesto en París del 31 de mayo al 4 de junio coincidiendo con la celebración del vigésimo segundo Comité de MaB de UNESCO. Así mismo continúa la colaboración para la publicación conjunta de materiales didácticos como “Teaching and learning for a sustainable future” un programa multimedia de Unesco

Unesco Etxearen lankidetzaz sendotu da eta horren ondorioz Urdaibai Biosfera Erreserbaren 25. urte mugak dela eta erakusketa bat egin da eta maiatzaren 31tik ekainaren 4 arte Parisen aurkeztu da, Unescoren MaB erakundearen 22. batzordearen bilkurarekin bat eginez. Bestalde, argitarapen bateratuak egiteko ahaleginekin jarraitzen dugu, hala nola “Teaching and learning for a sustainable future” Unesco-ren multimedia programarekin bezala.

5.2 Euskal Autonomia Erkidegoko Ingurumenari buruzko eztabaida- guneetan partehartzea

Participación en Foros medioambientales de la Comunidad Autónoma del País Vasco

- **COORDINACIÓN IHOBE-INGURUGELA**

La Agenda 21 Escolar es un compromiso de la comunidad educativa para trabajar por la sostenibilidad del centro y de su entorno. Su desarrollo exige una buena coordinación con los Ayuntamientos que están trabajando las Agendas 21 Locales, los cuales están agrupados en las redes Udaltalde 21 y Udalsarea 21.

- **IHOBE-INGURGELAREN ARTEKO KOORDINAZIOA**

Eskolako Agenda 21, ikastetxe eta inguru hurbileko jasangarritasunaren alde hartzen den konpromiso eta egiten den ekintza plana da; beraz, udaletxeetan eta ikastetxeetan ematen diren prozesuen koordinazio ona eskatzen du garapen jasangarriaren helburuetara iritsi nahi bada.

IHOBE es la sociedad pública que lidera estas redes. Se ha establecido un sistema de coordinación IHOBE-INGURUGELA para facilitar el buen desarrollo de los procesos de Agenda 21 locales y escolares.

Se ha trabajado con la Comisión Técnica de Udalsarea la memoria de la Agenda 21 Escolar 2008-2009, la publicación del EKITALDE de Educación y la Orden de subvenciones a Ayuntamientos para el curso 2010-101 Los diversos acuerdos se han presentado en la reunión de Udalsarea 21 de Arrasate del 4 de marzo de 2010

IHOBE da Udalerrietan garatzen ari diren Agenda 21 prozesuen bultzatzailea, bi sare dinamizatzen duelarik Udaltalde 21 eta Udalsarea 21. Ingurugela eta Udalsarearen arteko koordinazioa eraginkorra errazteko aldiroko batzarrak egin dira.

Koordinazioaren barruan aipatu daiteke "HEZKUNTZA EKITALDEAN" argitalpenean egin den lana, 2007-08ko Eskolako Agenda 21aren memoria-txostena eta 2009-2010rreko diru laguntzen deialdia. Guzti horien laburpen eta azalpenak Udalsarea 21aren Arrasaten martxoaren 4an egindako bilkuran aurkeztu dira.

- **POSTGRADO: ESPECIALISTA UNIVERSITARIO EN DESARROLLO SOSTENIBLE. GESTOR AGENDA 21 LOCAL**

Título propio de postgrado de la Universidad del País Vasco en colaboración con la Fundación ASMOZ de Eusko Ikaskuntza.

Euskal Herriko Unibertsitateko graduondoko berezko titulua, Eusko Ikaskuntzako ASMOZ Fundazioarekin elkarlanean

INGURUGELA ha participado en dicho curso con la ponencia titulada: **“Educación Ambiental en la Comunidad Autónoma del País Vasco”**, el 30 de abril, en la Facultad de Derecho de la UPV de Donostia.

*INGURUGELAk ikastaro horretan parte hartu du, ponentzia hau aurkeztuz: **“Educación Ambiental en la Comunidad Autónoma del País Vasco”**, apirilaren 30ean, Donostiako Zuzenbideko Fakultatean.*

5.3 Ingurumen-hezkuntzako Foro ezberdinen partehartzea

Participación en Foros de educación ambiental

- **6º Congreso Iberoamericano de Educación Ambiental**

- **Ingurumen Hezkuntzako VI. Kongresu Iberoamerikarra**

En setiembre de 2009, se celebró del 16 al 19, en San Clemente de Tuyú (Argentina) el 6º Congreso Iberoamericano de Educación Ambiental. Se congregaron unas 3.000 personas de veinte países iberoamericanos.

Hubo más de mil presentaciones en organizaciones diversas: ponencias, talleres, mesas redondas, simposium, foros, paneles, exposiciones...

Bajo el lema "Enriqueciendo las propuestas educativo-ambientales para la acción colectiva", el Congreso tuvo como ejes centrales:

- Promover la Educación Ambiental como política de Estado, para fortalecer la gestión pública en la construcción de territorios de vida sustentables.
- Contribuir al desarrollo del campo de la Educación Ambiental a partir de los aportes de los educadores desde sus diferentes perspectivas y realidades.

Ingurugela participó con la ponencia "La evaluación en la Agenda 21 Escolar del País Vasco" y el Centro de Experimentación Escolar de Pedernales-Sukarrieta con "Propuesta de evaluación formativa en programas de educación ambiental".

2009ko irailaren 16tik 19ra, Argentinako San Clemente de Tuyú herrian, Ingurumen Hezkuntzako VI. Kongresu Iberoamerikarra ospatu zen. Hogei herrialde ezberdinetako 3.000 pertsona elkartu ziren.

Kongresuan mila aurkezpen baino gehiago ikusi dira antolaketa ezberdinetan: ponentziak, tailerrak, mahai inguruak, sinposiumak, foroak, panelak, erakusketak...

"Talde ekimenerako ingurumen hezkuntzako proposamenak aberasten" lemapean, Kongresuak bi ardatz nagusi landu zituen:

- Ingurumen Hezkuntza estatu politika moduan bultzatzea, bizitza jasangarrirako eremuak eraikitzeko kudeaketa publikoa bultzatzeko.
- Ingurumen Hezkuntzaren garapenean laguntzeko hezitzaileen ekarpenetatik eta beraien ikuspegi eta errealitate ezberdinetatik.

Ingurugelak "Euskadiko Eskolako Agenda 21eko ebaluapena" ponentzia aurkeztu zuen eta Sukarrietako Eskola Saiakuntzarako Zentroak "Ebaluazio formatzaile baten proposamena ingurumen hezkuntzako programetan".

- **II SIMPOSI D'EDUCACIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT:
Un món per als nostres fills**

Del 20 al 22 de novembre de 2009 se celebró en Castelló el II Simposium de educació para la sostenibilidad organizado por la Consejería de Educación de la Generalitat Valenciana.

En ella Inguruegela presentó la ponencia "Centros para la sostenibilidad: el trabajo en red".

2009ko azaroaren 20tik 22ra Valenciako Generalitatek antolatu zuen Jasangarritasunerako Hezkuntzako II Sinposiuma, Castellonen.

Bertan Ingurugelak "Jasangarritasunerako ikastetxeak: sareko lana" ponentzia aurkeztu zuen.

- **78e Congrès ACFAS: Découvrir aujourd'hui ce que sera demain**

Del 10 al 14 de mayo de 2010, bajo el lema "Descubrir el hoy lo que será el mañana", la Universidad de Montreal, la Escuela Politécnica y HEC Montreal han reunieron a más de 5.600 personas.

En ella Ingurugela junto con el Centro de Experimentación Escolar de Pedernales-Sukarrieta presentó la ponencia "Autorregulación de actitudes de consumo en educación ambiental".

2010eko maiatzaren 10etik 14ra Montrealeko Unibertsitateak, Eskola Politeknikoa eta HEC-k 5.600 pertsona elkartzea lortu zuten "Bihar izango dena gaur deskubritu" kongresuan.

Bertan Ingurugelak Sukarrietako Eskola Saiakuntzarako Zentroarekin batera Ingurugelak "Kontsumoaren jarreraren autorregulazioa ingurumen hezkuntzan" ponentzia aurkeztu zuen.

- **XORNADAS DA AXENDA 21 ESCOLAR DE GALICIA. “EDUCANDO POLA SOSTIBILIDADE NOS CENTROS EDUCATIVOS”**

Del 4 al 5 de junio de 2010 se celebraron en Santiago de Compostela las Jornadas de la Agenda 21 Escolar de Galicia: “Educando para la sostenibilidad” organizadas por la Consejería de Educación y la de Medio Ambiente de la Xunta de Galicia.

En ella Ingurugela presentó la ponencia “Agenda 21 Escolar: ¿merece la pena tanto esfuerzo?”.

2010ko ekainaren 4tik 5era Galiziako Xuntak antolatu zituen Galiziako Eskolako Agenda 21eko Jardunaldiak: jasangarritasunerako hezten Santiago de Compostelan.

Bertan Ingurugelak “Eskolako Agenda 21: horrenbeste lanak pena merezi du?” ponentzia aurkeztu zuen.

- **VII SEMINARIO “RESPUESTAS DESDE LA COMUNICACIÓN Y LA EDUCACIÓN AL CAMBIO CLIMÁTICO”**

Del 14 al 16 de abril de 2010 se ha celebrado en Valsaín (Segovia) organizado por el CENEAM el VII seminario sobre el cambio climático y los medios de comunicación.

Es la segunda vez que participa el INGURUGELA.

2010ko apirilaren 14tik 16era Segoviako Valsainen CENEAMek antolatu zuen Komunikabideak eta klima aldaketari buruzko VII. Mintegia.

Mintegi hau urtero egiten da eta hau da Ingurugelak parte hartzen duen bigarren aldia.

6 Eranskinak

Anexos

- **2009-2010 Eskolako Agenda 21 proiektu konbokatorian parte hartu duten Ikastetxeak**
- **Centros escolares participantes en el Proyecto de Agenda 21 Escolar 2009-2010**

ERAKUNDE ONURADUNA ENTIDAD BENEFICIARIA	HERRIA MUNICIPIO	LURRALDEA TERRITORIO
CEP DULANTZI LHI	Alegría-Dulantzi	Araba
CEP LUCAS REY-MATIAS LANDABURU LHI	Amurrio	Araba
CEP ZABALEKO LHI	Amurrio	Araba
CPEIPS ARESKETA IKASTOLA HLBHIP	Amurrio	Araba
CPEIPS VIRGEN NIÑA DE AMURRIO HLBHIP	Amurrio	Araba
IES ZARAOBE BHI	Amurrio	Araba
CEP ARTEKO GURE AMA LHI	Artziniega	Araba
CEP ARAIA LHI	Asparrena	Araba
CEP ETXAURREN IKASTOLA LHI	Ayala/Aiara	Araba
IES CAMPEZO BHI	Campezo/Kanpezu	Araba
CEP JOSE MIGUEL BARANDIARAN LHI	Iruña Oka/Iruña de Oca	Araba
CPES APOSTOLICO SAN JOSE BHIP	Iruña Oka/Iruña de Oca	Araba
IES BADAIA BHI	Iruña Oka/Iruña de Oca	Araba
IES SAMANIEGO-LAGUARDIA BHI	Laguardia	Araba
CEP FABIAN LEGORBURU LHI	Laudio/Llodio	Araba
CEP LAMUZA-WALT DISNEY STA. TERESA LHI	Laudio/Llodio	Araba
CEP LATEORRO LHI	Laudio/Llodio	Araba
CPEIPS LA MILAGROSA HLBHIP	Laudio/Llodio	Araba
CPEIPS LAUDIO IKASTOLA HLBHIP	Laudio/Llodio	Araba
IES CANCELLER AYALA-GREGORIO MARAÑON BHI	Laudio/Llodio	Araba
IES MUNICIPAL LLODIO BHI	Laudio/Llodio	Araba
CEP GARAZI LHI	Legutiano	Araba
CPEIPS CORAZON DE MARIA HLBHIP	Salvatierra/Agurain	Araba
IES ANITURRI BHI	Salvatierra/Agurain	Araba
CEP SAN MARTIN LHI	Vitoria-Gasteiz	Araba
CEP A. LPZ.GUEREÑU-JOSE MARDONES LHI	Vitoria-Gasteiz	Araba
CEP ADURTZA IKASTOLA LHI	Vitoria-Gasteiz	Araba
CEP LUIS DORAO LHI	Vitoria-Gasteiz	Araba
CEP SAMANIEGO LHI	Vitoria-Gasteiz	Araba
CEP SAN IGNACIO LHI	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS CALASANCIO ESCOLAPIAS HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS CALASANZ ESCOLAPIOS HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS HOGAR SAN JOSE HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS INMACULADA CONCEPCION HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS NAZARETH HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS NIÑO JESUS HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS NTRA. SRA. DE LAS MERCEDES HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS OLABIDE IKASTOLA HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS PEDAGOGICA SAN PRUDENCIO S.C.L HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS PRESENTACION DE MARIA HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS SAGRADO CORAZON (CARMELITAS) HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS SAGRADO CORAZON (CORAZONISTAS) HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS SAN VIATOR HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba

CPEIPS STA. MARIA MARIANISTAS HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEIPS VERA CRUZ HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPEPS VIRGEN NIÑA HLBHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPES DIOCESANAS BHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
CPES JESUS OBRERO BHIP	Vitoria-Gasteiz	Araba
IES (ITS) CONSTRUCCION BHI (ITB)	Vitoria-Gasteiz	Araba
IES FEDERICO BARAIBAR BHI	Vitoria-Gasteiz	Araba
IES FRANCISCO DE VITORIA BHI	Vitoria-Gasteiz	Araba
IES MENDEBALDEA BHI	Vitoria-Gasteiz	Araba
IES MIGUEL DE UNAMUNO BHI	Vitoria-Gasteiz	Araba
IES SAMANIEGO BHI	Vitoria-Gasteiz	Araba
CEP TRAÑA MATIENA LHI	Abadiño	Bizkaia
IES ABADIÑO BHI	Abadiño	Bizkaia
CEP BUENOS AIRES LHI	Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena	Bizkaia
CEP ETORKIZUNA IKASTOLA LHI	Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena	Bizkaia
IES DOLORES IBARRURI BHI	Abanto y Ciérvana-Abanto Zierbena	Bizkaia
CEP ALONSOTEGI LHI	Alonsotegi	Bizkaia
CEP AMOREBIETA-LARREA LHI	Amorebieta-Etxano	Bizkaia
CPEIPS ANDRA MARI IKASTOLA HLBHIP	Amorebieta-Etxano	Bizkaia
CPEIPS EL CARMELO HLBHIP	Amorebieta-Etxano	Bizkaia
CPEIPS KARMENGO AMA HLBHIP	Amorebieta-Etxano	Bizkaia
CPEIPS LAUXETA IKASTOLA HLBHIP	Amorebieta-Etxano	Bizkaia
IEFP ZORNOTZA GLHBI	Amorebieta-Etxano	Bizkaia
IES URRITXE BHI	Amorebieta-Etxano	Bizkaia
CEP AMOROTO LHI	Amoroto	Bizkaia
CEP BARRUTIA LHI	Arratzu	Bizkaia
IES BARRUTIALDE BHI	Arratzu	Bizkaia
IES ARRIGORRIAGA BHI	Arrigorriaga	Bizkaia
CEP ANGEL LARENA LHI	Artzetales	Bizkaia
CEP URREGARAI LHI	Aulesti	Bizkaia
IES BALMASEDA BHI	Balmaseda	Bizkaia
CEP ALKARTU IKASTOLA LHI	Barakaldo	Bizkaia
CEP GURUTZETA LHI	Barakaldo	Bizkaia
CEP IBAIBE LHI	Barakaldo	Bizkaia
CEP LARREA LHI	Barakaldo	Bizkaia
CEP MUKUSULUBA LHI	Barakaldo	Bizkaia
CEP RONTEGI LHI	Barakaldo	Bizkaia
CEP STA- TERESA-BAGAZA-BEURKO LHI	Barakaldo	Bizkaia
CEP ZUAZO LHI	Barakaldo	Bizkaia
CIP BARAKALDO LHIP	Barakaldo	Bizkaia
CPEIPS ALAZNE HLBHIP	Barakaldo	Bizkaia
CPEIPS EL REGATO HLBHIP	Barakaldo	Bizkaia
CPEIPS LA INMACULADA M.S.J.O. HLBHIP	Barakaldo	Bizkaia
CPEIPS LA MILAGROSA HLBHIP	Barakaldo	Bizkaia
CPEIPS NTRA. SRA. DE BEGOÑA HLBHIP	Barakaldo	Bizkaia
CPEIPS NTRA. SRA. DEL ROSARIO HLBHIP	Barakaldo	Bizkaia
CPEIPS SAN JUAN BOSCO HLBHIP	Barakaldo	Bizkaia
CPEIPS SAN PAULINO DE NOLA HLBHIP	Barakaldo	Bizkaia
CPEIPS SAN VICENTE DE PAUL HLBHIP	Barakaldo	Bizkaia
IES ANTONIO TRUEBA BHI	Barakaldo	Bizkaia
IES BEURKO BHI	Barakaldo	Bizkaia
IES CRUCES BHI	Barakaldo	Bizkaia
CEP KAREAGA-GOIKOA LHI	Basauri	Bizkaia

CEP LOPE DE VEGA LHI	Basauri	Bizkaia
CEP VELAZQUEZ-CERVANTES LHI	Basauri	Bizkaia
CPEIPS COOPERATIVA BASAURI HLBHIP	Basauri	Bizkaia
IES BIDEBIETA BHI	Basauri	Bizkaia
IES URBI BHI	Basauri	Bizkaia
IES URIBARRI BHI	Basauri	Bizkaia
CEP BERMEO -SAN FRANTZISKO LHI	Bermeo	Bizkaia
CPEIPS ELEIZALDE IKASTOLA HLBHIP	Bermeo	Bizkaia
CPEIPS SAGRADO CORAZON HLBHIP	Bermeo	Bizkaia
IES I. AROZENA - BARRUETA/TAR BENITO BHI	Bermeo	Bizkaia
CEP BERRIATUA LHI	Berriatua	Bizkaia
IES BERRIZ BHI	Berriz	Bizkaia
CEP ARANGOITI LHI	Bilbao	Bizkaia
CEP ARTATSE LHI	Bilbao	Bizkaia
CEP INTXIXU IKASTOLA LHI	Bilbao	Bizkaia
CEP PAGASARRIBIDE LHI	Bilbao	Bizkaia
CEP PIO BAROJA LHI	Bilbao	Bizkaia
CEP TXURDINAGA LHI	Bilbao	Bizkaia
CEP URIBARRI BHI	Bilbao	Bizkaia
CEP ZAMAKOLA-JUAN DELMAS LHI	Bilbao	Bizkaia
CEP ZURBARAN LHI	Bilbao	Bizkaia
CPEE ALDAMIZ HBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS ABUSU IKASTOLA HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS AMOR MISERICORDIOSO HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS ARTXANDAPE IKASTOLA HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS BEGOÑAZPI IKASTOLA HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS BERRIO-OTXOA HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS CALASANCIO ESCOLAPIOS HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS EL AVE MARIA HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS ESCLAVAS DEL SAGRADO CORAZON HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS FATIMA HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS HIJAS DE LA CARIDAD-NTRA.SRA. DE BEGOÑA HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS IBAIGANE HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS IKASBIDE HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS LA INMACULADA-HIJAS DE JESUS HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS LA SALLE BILBAO HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS MADRE DE DIOS HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS MARIA INMACULADA HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS NTRA. SRA. DEL CARMEN HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS NTRA. SRA. DEL PILAR HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS PRESENTACION DE MARIA HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS PUREZA DE MARIA HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPEIPS SALESIANOS DEUSTO HLBHIP	Bilbao	Bizkaia
CPES OTXARKOAGA BHIP	Bilbao	Bizkaia
IEFPS ELORRIETA-ERREKA MARI GLHBI	Bilbao	Bizkaia
IES EMILIO CAMPUZANO BHI	Bilbao	Bizkaia
IES BOTIKAZAR BHI	Bilbao	Bizkaia
IES ESKURTZE BHI	Bilbao	Bizkaia
IES GABRIEL ARESTI BHI	Bilbao	Bizkaia
IES IBAIZABAL BH	Bilbao	Bizkaia
IES IBARREKOLANDA BHI	Bilbao	Bizkaia
IES IGNACIO ELLACURIA BHI	Bilbao	Bizkaia
IES KARMELO IKASTOLA-SOLOKOETXE BHI	Bilbao	Bizkaia

IES LUIS BRIÑAS-SANTUTXU BHI	Bilbao	Bizkaia
IES MARTIN DE BERTENDONA BHI	Bilbao	Bizkaia
IES MIGUEL DE UNAMUNO BHI	Bilbao	Bizkaia
IES REKALDEBERRI BHI	Bilbao	Bizkaia
IES SAN ADRIAN BHI	Bilbao	Bizkaia
IES TXURDINAGA BEHEKOA BHI	Bilbao	Bizkaia
IES TXURDINAGA-ARTABE BHI	Bilbao	Bizkaia
IES ZORROTZA BHI	Bilbao	Bizkaia
IES ZURBARAN BHI	Bilbao	Bizkaia
CEP JOSE MARIA UZELAI LHI	Busturia	Bizkaia
CEP DERIO LHI	Derio	Bizkaia
IES TXORIERRI BHI	Derio	Bizkaia
CEP UGARANA LHI	Dima	Bizkaia
CEP LANDAKO LHI	Durango	Bizkaia
CPEIPS KURUTZIAGA IKASTOLA HLBHIP	Durango	Bizkaia
CPEIPS SAGRADO CORAZON-S.COOP.NEVERS HLBHIP	Durango	Bizkaia
CPEIPS SAN ANTONIO-SANTA RITA HLBHIP	Durango	Bizkaia
CPES IBAIZABAL IKASTOLA KOOPERATIBA BHIP	Durango	Bizkaia
CPES SAN JOSE- JESUITAS BHIP	Durango	Bizkaia
IES FRAY JUAN DE ZUMARRAGA BHI	Durango	Bizkaia
CPEIPS ELORRIKO TXINTXIRRI IKASTOLA HLBHIP	Elorrio	Bizkaia
IES ELORRIO BHI	Elorrio	Bizkaia
IEFPS TARTANGA GBLHI	Erandio	Bizkaia
IES ASTRABUDUA BHI	Erandio	Bizkaia
IES ATEGORRI BHI	Erandio	Bizkaia
IES ERANDIO BH	Erandio	Bizkaia
CEIP ONGARAI ESKOLA LHHI	Ermua	Bizkaia
CEP ANAITASUNA IKASTOLA LHI	Ermua	Bizkaia
CEP SAN LORENZO LH	Ermua	Bizkaia
CPEIP ESKOLABARRI HLHIP	Ermua	Bizkaia
CPEIPS SAN PELAYO HLBHIP	Ermua	Bizkaia
IES ANAITASUNA IKASTOLA BHI	Ermua	Bizkaia
IES ONGARAI BHI	Ermua	Bizkaia
IES ETXEBARRI BHI	Etxebarri, Ant S. Esteban-Etxebarri D. E.	Bizkaia
CEP URRETA LHI	Galdakao	Bizkaia
CEPA GALDAKAO GHHI	Galdakao	Bizkaia
CPEIPS EGUZKIBEGI IKASTOLA HLBHIP	Galdakao	Bizkaia
IES ANDRA MARI BHI	Galdakao	Bizkaia
IES BENGOTXE BHI	Galdakao	Bizkaia
IES ELEXALDE BHI	Galdakao	Bizkaia
CEP MONTORRE LHI	Gautegiz Arteaga	Bizkaia
CEP ALLENDE SALAZAR LHI	Gernika-Lumo	Bizkaia
CPEIPS SAN FIDEL IKASTOLA HLBHIP	Gernika-Lumo	Bizkaia
CPEIPS SEBER ALTUBE IKASTOLA HLBHIP	Gernika-Lumo	Bizkaia
CPEIPS STA Mª DEL SOCORRO HLBHIP	Gernika-Lumo	Bizkaia
IES GERNIKA BHI	Gernika-Lumo	Bizkaia
CEP GEROA IKASTOLA LHI	Getxo	Bizkaia
CEP JUAN BAUTISTA ZABALA LHI	Getxo	Bizkaia
CEP LARRAÑAZUBI LH	Getxo	Bizkaia
CEP ROMO LHI	Getxo	Bizkaia
CEP ZUBILETA LHI	Getxo	Bizkaia
CPEIP AZKORRI HLBHIP	Getxo	Bizkaia
CPEIPS SAN NIKOLAS IKASTOLA HLBHIP	Getxo	Bizkaia

CPEIPS SANTISIMA TRINIDAD HLBHIP	Getxo	Bizkaia
IEFPS FADURA BHI	Getxo	Bizkaia
IES AIXERROTA BHI	Getxo	Bizkaia
IES JULIO CARO BAROJA BHI	Getxo	Bizkaia
CEP EDUARDO ESKARTZAGA LHI	Gordexola	Bizkaia
CEP ERETZA LHI	Güeñes	Bizkaia
CPEIPS AVELLANEDA HLBHIP	Güeñes	Bizkaia
CPEIPS COENEN HLBHIP	Güeñes	Bizkaia
CEP IGNACIO ZUBIZARRETA LHI	Igorre	Bizkaia
IES ARRATIA BHI	Igorre	Bizkaia
CEP ISPASTER LHI	Ispaster	Bizkaia
CEP MAIZTEGI LHI	Iurreta	Bizkaia
IES JUAN OROBIOGOITIA BHI	Iurreta	Bizkaia
IES KARRANTZA BHI	Karrantza Harana/Valle de Carranza	Bizkaia
CEP LAMIAKO LHI	Leioa	Bizkaia
CPEIPS ASKARTZA CLARET HLBHIP	Leioa	Bizkaia
CPEIPS BETIKO IKASTOLA HLBHIP	Leioa	Bizkaia
CPEIPS NTRA SRA DE LAS MERCEDES HILPS	Leioa	Bizkaia
IES ARTAZA-ROMO BHI	Leioa	Bizkaia
IES JOSE MIGUEL BARANDIARAN BHI	Leioa	Bizkaia
CEP LEKEITIO LHI	Lekeitio	Bizkaia
CPEIPS RESURRECCION M. DE AZKUE IKASTOLA HLBHIP	Lekeitio	Bizkaia
IES LEKEITIO BHI	Lekeitio	Bizkaia
CPEIPS AYALDE HLBHIP	Loiu	Bizkaia
CPEIPS PADRE ANDRES URDANETA HLBHIP	Loiu	Bizkaia
CPEPS MUNABE LBHIP	Loiu	Bizkaia
LAURO IKASTOLA	Loiu	Bizkaia
CIP LEA-ARTIBAI LHIK	Markina-Xemein	Bizkaia
CPEIPS BERA KRUIZ HLBHIP	Markina-Xemein	Bizkaia
CEP MUNDACA LHI	Mundaka	Bizkaia
CEP LAUKARIZ LHI	Mungia	Bizkaia
CEP LEGARDA ALDE LHI	Mungia	Bizkaia
CPEIP BENTADES HLBHIP	Mungia	Bizkaia
CPEIPS LARRAMENDI IKASTOLA HLBHIP	Mungia	Bizkaia
CEP MUNITIBAR LHI	Munitibar-Arbatzegi Gerrickaitz	Bizkaia
CPEIP SAN JUAN BAUTISTA HLHIP	Muskiz	Bizkaia
CPES SOMORROSTRO	Muskiz	Bizkaia
IES MUSKIZ BHI	Muskiz	Bizkaia
CEP URRETXINDORRA LHI	Muxika	Bizkaia
CEP ZALDUPE LHI	Ondarroa	Bizkaia
CPEIPS TXOMIN AGIRRE HLBHIP	Ondarroa	Bizkaia
CPEIPS ZUBI-ZAHAR IKASTOLA HLBHIP	Ondarroa	Bizkaia
IES ONDARROA BHI	Ondarroa	Bizkaia
CEP OTXARTAGA LHI	Ortuella	Bizkaia
CPEIPS SAN FELIX DE CANTALICIO HLBHIP	Ortuella	Bizkaia
IES ORTUELLA BHI	Ortuella	Bizkaia
CEP OTXANDIO LHI	Otxandio	Bizkaia
IES URIBE-KOSTA BHI	Plentzia	Bizkaia
CEP GABRIEL CELAYA LHI	Portugalete	Bizkaia
CEP MAESTRO ZUBELDIA LHI	Portugalete	Bizkaia
CEP RUPERTO MEDINA LHI	Portugalete	Bizkaia
CPEIPS ASTI LEKU IKASTOLA HLBHIP	Portugalete	Bizkaia
CPEIPS NTRA. SRA. DEL CARMEN HLBHIP	Portugalete	Bizkaia

CPEIPS STA. MARIA HLBHIP	Portugalete	Bizkaia
IEPFS REPELEGA GLHBI	Portugalete	Bizkaia
IES BALLONTI BHI	Portugalete	Bizkaia
IES REPELEGA-TRUEBA BHI	Portugalete	Bizkaia
CEP ITSASOKO AMA LHI	Santurtzi	Bizkaia
CEP MTRA. EMILIA ZUZA BRUN LHI	Santurtzi	Bizkaia
CEP SERANTES LHI	Santurtzi	Bizkaia
CPEIP STA. EULALIA HLHIP	Santurtzi	Bizkaia
CPEIPS BIHOTZ GAZTEA IKASTOLA HLBHIP	Santurtzi	Bizkaia
CPEIPS SAN JOSE DE CALASANZ HLBHIP	Santurtzi	Bizkaia
CPEIPS SAN JOSE-CARMELITAS HLBHIP	Santurtzi	Bizkaia
CPEIPS STA. MARIA-HIJAS DE LA CRUZ HLBHIP	Santurtzi	Bizkaia
IEFPS SAN JORGE GLHBI	Santurtzi	Bizkaia
IES AXULAR BHI	Santurtzi	Bizkaia
IES KANTAURI BHI	Santurtzi	Bizkaia
CEP ALBIZ LHI	Sestao	Bizkaia
CEP KUETO LHI	Sestao	Bizkaia
CEPA SESTAO HHI	Sestao	Bizkaia
CIP SESTAO LHIK	Sestao	Bizkaia
CPEIPS AMOR MISERICORDIOSO HLBHIP	Sestao	Bizkaia
CPEIPS BEGOÑAKO ANDRA MARI HLBHIP	Sestao	Bizkaia
IES SOPELANA BHI	Sopelana	Bizkaia
CPEPS SAN VIATOR LBHIP	Sopuerta	Bizkaia
CEP JOSE SIERRA LHI	Trucios-Turtzioz	Bizkaia
CEP UGAO LHI	Ugao-Miraballes	Bizkaia
CEP URDUÑA LHI	Urduña-Orduña	Bizkaia
CEP SAN GABRIEL LHI	Valle de Trápaga-Trapagaran	Bizkaia
CPEIPS FRANCISCANAS DE MONTPELLIER HLBHIP	Valle de Trápaga-Trapagaran	Bizkaia
CPEIPS ITXAROPENA IKASTOLA HLBHIP	Valle de Trápaga-Trapagaran	Bizkaia
IES BURDINIBARRA BHI	Valle de Trápaga-Trapagaran	Bizkaia
CEP ZALDIBAR LHI	Zaldibar	Bizkaia
CEP MIMETIZ LH	Zalla	Bizkaia
CPEIPS MARISTAS-SAN MIGUEL HLBHIP	Zalla	Bizkaia
IES ZALLA BHI	Zalla	Bizkaia
CPEIPS VIZCAYA HLBHIP	Zamudio	Bizkaia
ZULAIBAR ARRATIAKO LANBIDE IKASTEG IA	Zeanuri	Bizkaia
CEP ADUNA LHI	Aduna	Gipuzkoa
CEP ONDARRETA LHI	Andoain	Gipuzkoa
CPEIPS AITA LARRAMENDI IKASTOLA HLBHIP	Andoain	Gipuzkoa
CPEIPS LA SALLE-BERROZPE HLBHIP	Andoain	Gipuzkoa
IES LEIZARAN BHI	Andoain	Gipuzkoa
CPEIPS ANOETA IKASTOLA HLBHIP	Anoeta	Gipuzkoa
CEP KURTZEBARRI LHI	Aretxabaleta	Gipuzkoa
IES KURTZEBARRI BHI	Aretxabaleta	Gipuzkoa
CEP ARRASATE LHI	Arrasate/Mondragón	Gipuzkoa
CPEIPS SAN FRANTZISKO XABIER HLBHIP S.COOP.	Arrasate/Mondragón	Gipuzkoa
CPEIPS SAN VIATOR HLBHIP	Arrasate/Mondragón	Gipuzkoa
IES ARRASATE BHI	Arrasate/Mondragón	Gipuzkoa
CEP JOXEMIEL BARANDIARAN LHI	Ataun	Gipuzkoa
CPEIPS SAN JOSE DE FLOREAGA HLBHIP	Azkoitia	Gipuzkoa
IES AZKOITIKO IKASTOLA-XABIER MUNIBE BHI	Azkoitia	Gipuzkoa
CEP AZPEITIKO IKAST.-KARMELO ETXEGARAI LHI	Azpeitia	Gipuzkoa
CPEIPS AZPEITIKO IKASTOLA-IKASBERRI KOOP HLBHIP	Azpeitia	Gipuzkoa

CPES IRAURGI BHIP	Azpeitia	Gipuzkoa
IES UROLA IK. AZKOITIA-AZPEITIA BHI	Azpeitia	Gipuzkoa
CEIP BEASAIN IKASTOLA HLHIP	Beasain	Gipuzkoa
CEP ALKARTASUNA LHI	Beasain	Gipuzkoa
CEP MURUMENDI LHI	Beasain	Gipuzkoa
CPEIPS LA SALLE-SAN JOSE HLBHIP	Beasain	Gipuzkoa
IES ALKARTASUNA BHI	Beasain	Gipuzkoa
IES LOINAZPE BHI	Beasain	Gipuzkoa
IES TXINDOKI-ALKARTASUNA BHI	Beasain	Gipuzkoa
CEP J.A. MUÑAGORRI LHI	Berastegi	Gipuzkoa
CEP SAN MARTIN AGUIRRE LHI	Bergara	Gipuzkoa
CPEIPS ARANZADI IKASTOLA HLBHIP	Bergara	Gipuzkoa
CPEIPS MARIAREN LAGUNDIA IKASTOLA HLBHIP	Bergara	Gipuzkoa
IEFPS MIGUEL ALTUNA GLHBI	Bergara	Gipuzkoa
IES IPINTZA BHI	Bergara	Gipuzkoa
CEP SAN ANDRES LHI	Berrobi	Gipuzkoa
CEP TXINKORTA LHI	Bidegoian	Gipuzkoa
CEP LUZARO LHI	Deba	Gipuzkoa
IES MENDATA BHI	Deba	Gipuzkoa
CEP ALTZA S.J.C. LHI	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CEP AMARA BERRI LHI	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CEP ARANTZAZUKO AMA IKASTOLA LHI	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CEP CATALINA DE ERAUSO LHI	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CEP HERRERA LHI	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CEP IKAS-BIDE IKASTOLA LHI	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CEP INTXAURRONDO IKASTOLA LHI	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CEP MENDIOLA LHI	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CEP STA. MARIA -ORIXE IKASTOLA LHI	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEE ORTZADAR HBIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIP SAN JOSE HLHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS AXULAR LIZEOA HLBHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS ENGLISH SCHOOL HLBHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS HERRI AMETSA IKASTOLA HLBHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS LA ANUNCIATA HLBHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS LA ASUNCION HLBHIP O.AUT.	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS MARIA REINA HLBHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS MARY WARD HLBHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS NTRA. SRA. DE ARANZAZU HLBHIP O.AUT.	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS SAGRADO CORAZON MUNDAIZ HLBHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS SAN ALBERTO MAGNO HLBHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS SAN LUIS-LA SALLE HLBHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS SAN PATRICIO HLBHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS STA. TERESA HLBHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPEIPS ZURRIOLA IKASTOLA HLBHIP	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CPES MARIA INMACULADA BHIP O.AUT.	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
IEFPS EASO POLITEKNIKOA GLHBI	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
IES ANTIGUA-LUBERRI BHI	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
IES XABIER ZUBIRI-MANTEO BHI	Donostia-San Sebastián	Gipuzkoa
CEP AMAÑA LHI	Eibar	Gipuzkoa
CEP ARRATEKO ANDRA MARI LHI	Eibar	Gipuzkoa
CEP J.A. MOGEL IKASTOLA LHI	Eibar	Gipuzkoa
CEP SAN ANDRES LHI	Eibar	Gipuzkoa
CEP URKIZU LHI	Eibar	Gipuzkoa

CPEIP LA SALLE-ISASI HLHIP	Eibar	Gipuzkoa
IES ITZIO B.H.I.	Eibar	Gipuzkoa
IES MOGEL ISASI BHI	Eibar	Gipuzkoa
IES UNI EIBAR-ERMUA BHI	Eibar	Gipuzkoa
CEP ELGETA LHI	Elgeta	Gipuzkoa
CEP ELGOIBAR LHI	Elgoibar	Gipuzkoa
CPEIPS ELGOIBAR IKASTOLA HLBHIP	Elgoibar	Gipuzkoa
CPEIPS NTRA. SRA. DEL PILAR HLBHIP	Elgoibar	Gipuzkoa
IEFPS MEKA GLHBI	Elgoibar	Gipuzkoa
IES ELGOIBAR BHI	Elgoibar	Gipuzkoa
CEP BERAUN-BERRI LHI	Errenteria	Gipuzkoa
CEP CRISTOBAL GAMON LHI	Errenteria	Gipuzkoa
CEP LANGAITZ LHI	Errenteria	Gipuzkoa
CPEIPS ORERETA HLBHIP	Errenteria	Gipuzkoa
CPEIPS SAN JOSE HLBHIP	Errenteria	Gipuzkoa
IES KOLDO MITXELENA BHI	Errenteria	Gipuzkoa
CEP LUIS EZEIZA LHI	Eskoriatza	Gipuzkoa
CPEPS NTRA. SRA. DE DORLETA LBHIP	Eskoriatza	Gipuzkoa
CEP ITURZAETA LHI	Getaria	Gipuzkoa
CEP ELIZATXO IKASTOLA LHI	Hernani	Gipuzkoa
CEP LANGILE IKASTOLA LHI	Hernani	Gipuzkoa
CEP TXIRRITA LHI	Hernani	Gipuzkoa
CEP URUMEA IKASTOLA LHI	Hernani	Gipuzkoa
CPEIPS LA INMACULADA HLBHIP	Hernani	Gipuzkoa
CEP TALAIA LHI	Hondarribia	Gipuzkoa
CPEIPS AMA GUADALUPEKOA HLBHIP	Hondarribia	Gipuzkoa
CPEIPS SAN JOSE HLBHIP	Hondarribia	Gipuzkoa
IES TALAIA BHI	Hondarribia	Gipuzkoa
CPEIPS UZTURPE IKASTOLA HLBHIP	Ibarra	Gipuzkoa
CEP AITA IPARRAGIRRE LHI	Idiazabal	Gipuzkoa
CEP IKAZTEGIETA LHI	Ikaztegieta	Gipuzkoa
CEP DUNBOA LHI	Irun	Gipuzkoa
CEP TXINGUDI-IRUNGO IKASTOLA LHI	Irun	Gipuzkoa
CPEIPS SAN VICENTE DE PAUL HLBHIP	Irun	Gipuzkoa
CPES IRUNGO LA SALLE BHIP	Irun	Gipuzkoa
IES DUNBOA BHI	Irun	Gipuzkoa
IES HIRUBIDE BHI	Irun	Gipuzkoa
IES PIO BAROJA BHI	Irun	Gipuzkoa
IES TOKI ALAI BHI	Irun	Gipuzkoa
IES TXINGUDI BHI	Irun	Gipuzkoa
CPEIP IRURA IKASTOLA HLHIP	Irura	Gipuzkoa
CEP ITSASONDO LHI	Itsasondo	Gipuzkoa
CEP P. GARAIKOETXEA LANDABERRI LHI	Lasarte-Oria	Gipuzkoa
CEP SASOETA-ZUMABURU LHI	Lasarte-Oria	Gipuzkoa
CPEIPS SAN BENITO IKASTOLA HLBHIP	Lazkao	Gipuzkoa
CEP DOMINGO AGIRRE LHI	Legazpi	Gipuzkoa
CPEIPS HAZTEGI IKASTOLA KOOP. ELK. HLBHIP	Legazpi	Gipuzkoa
IES OLAZABAL BHI	Legazpi	Gipuzkoa
CEP UGARO LHI	Legorreta	Gipuzkoa
CEP LEZO LHI	Lezo	Gipuzkoa
IES LEZO BHI	Lezo	Gipuzkoa
CEP JUAN XXIII-LIZARTZA LHI	Lizartza	Gipuzkoa
CEP SAN JOSE IKASTOLA LHI	Mendaro	Gipuzkoa

CEP GOIZEKO IZARRA IKASTOLA LHI	Mutriku	Gipuzkoa
CPEIP SAN MIGUEL ARCANGEL HLHIP	Mutriku	Gipuzkoa
IES MUTRIKU BHI	Mutriku	Gipuzkoa
CEP ELIZALDE LHI	Oiartzun	Gipuzkoa
CPEIPS HAURTZARO IKASTOLA HLBHIP	Oiartzun	Gipuzkoa
IES ELIZALDE BHI	Oiartzun	Gipuzkoa
CEP ERREKALDE LHI	Oñati	Gipuzkoa
CPEIP ELKAR HEZI SANTA ESKOLASTIKA HLBHIP	Oñati	Gipuzkoa
CPEIPS TXANTXIKU IKASTOLA HLBHIP	Oñati	Gipuzkoa
CPES ELKAR HEZI MIKEL AOZARABA BHIP	Oñati	Gipuzkoa
IES R.M. ZUAZOLA- LARRAÑA BHI	Oñati	Gipuzkoa
CEP FRAY A. URDANETA LH	Ordizia	Gipuzkoa
CPEIPS JAKINTZA IKASTOLA HLBHIP	Ordizia	Gipuzkoa
IES OIANGUREN BHI	Ordizia	Gipuzkoa
CEP JUAN ZARAGUETA LHI	Orio	Gipuzkoa
CPEIPS ORIO IKASTOLA HLBHIP	Orio	Gipuzkoa
CEP SAN ANDRES LHI	Ormaiztegi	Gipuzkoa
CPEIPS PASAIA LIZEOA HLBHIP	Pasaia	Gipuzkoa
CEP LAIOTZ LHI	Segura	Gipuzkoa
IES SORALUZE BHI	Soraluze-Placencia de las Armas	Gipuzkoa
CEP FELIX SAMANIEGO LHI	Tolosa	Gipuzkoa
CPEIP HIRUKIDE JESUITINAK HLHIP	Tolosa	Gipuzkoa
CPEIPS USABALGO LASKORAIN IKASTOLA HLBHIP	Tolosa	Gipuzkoa
CPES HIRUKIDE ESKOLAPIOAK BHIP	Tolosa	Gipuzkoa
IEFPS TOLOSALDEA GLHBI	Tolosa	Gipuzkoa
IES ESC. DEL PAPEL BHI	Tolosa	Gipuzkoa
IES ORIXE BHI	Tolosa	Gipuzkoa
CEP EGAPE IKASTOLA LHI	Urnieta	Gipuzkoa
CPEIP PRESENTACION DE MARIA HLHIP	Urnieta	Gipuzkoa
CPES SALESIANOS URNIETA BHIP	Urnieta	Gipuzkoa
IES EGAPE BHI	Urnieta	Gipuzkoa
CEP GAINZURI LHI	Urretxu	Gipuzkoa
CPEIPS URRETXU-ZUMARRAGA IKASTOLA HLBHIP	Urretxu	Gipuzkoa
IES J.M. IPARRAGUIRRE BHI	Urretxu	Gipuzkoa
CEP DOCTOR FLEMING LHI	Villabona	Gipuzkoa
CPEIPS JESUSEN BIHOTZA IKASTOLA HLBHIP	Villabona	Gipuzkoa
CEP LARDIZABAL (ZALDIBIA) LHI	Zaldibia	Gipuzkoa
CEP OROKIETA LHI	Zarautz	Gipuzkoa
CPEIPS ANTONIANO IKASTETXE POLITEKNIKOA HLBHIP	Zarautz	Gipuzkoa
CPEIPS LA SALLE-SAN JOSE HLBHIP	Zarautz	Gipuzkoa
CPEIPS SALBATORE MITXELENA HLBHIP	Zarautz	Gipuzkoa
CPEPS OTEITZA LIZEOA POLITEKNIKOA BHIP	Zarautz	Gipuzkoa
IES LIZARDI BHI	Zarautz	Gipuzkoa
CEP AITXURI LHI	Zegama	Gipuzkoa
CEP AIZARNA LHI	Zestoa	Gipuzkoa
CEP ARROA LHI	Zestoa	Gipuzkoa
CEP ZESTOA LHI	Zestoa	Gipuzkoa
CEP PEDRO Mª OTAÑO LHI	Zizurkil	Gipuzkoa
CEP SAN MILLAN LHI	Zizurkil	Gipuzkoa
CPEI JESUSEN BIHOTZA IKASTOLA HIP	Zizurkil	Gipuzkoa
CEP OIKIA LHI	Zumaia	Gipuzkoa
CEP ZUMAIKO LHI	Zumaia	Gipuzkoa
CPEIPS MARIA ETA JOSE HLBHIP	Zumaia	Gipuzkoa

IES ZUMAIA BHI	Zumaia	Gipuzkoa
CPEIPS LA SALLE-LEGAZPI HLBHIP	Zumarraga	Gipuzkoa